

UMRE

içindekiler

EDITÖR'DEN	3
MEDİNE HARİTASI	4
PEYGAMBER ŞEHİRİ: MEDİNE	6
MESCİD-İ NEBEVİ'NİN FAZİLETİ	8
EFENDİMİZİN KABRİNİ ZİYARET ADABI	10
ALLAH ONU HEP KORUDU	12
BÜYÜK HUZURDA	14
RAVZA	16
RAVRA'YI MUTAHARA	17
BERATINI ALMADIN MI?	18
MEDİNE'DEKİ ZİYARET YERLERİ	20
PEYGAMBER AŞIĞI	24
MEKKE HARİTASI	26
MEKKE-İ MÜKERREME	28
MEKKE! SEN NE HOŞ BELDESİN	30
KÂBE'NİN İNŞASI	32
KÂBE VE ETRAFI	34
MEKKE'DE DUALARIN KABUL OLDUĞU YERLER	37
MEKKEDEKİ ZİYARET YERLERİ	38
GÜNAHLARI TEMİZLEYEN İBADET UMRE	42
UMRE İLE İLGİLİ BİLMENİZ GEREKENLER	44
TAVAFTA HIZLI YÜRÜYÜŞÜN HİKMETİ NEDİR?	46
UMREDE HANIMLARLA İLGİLİ BAZI KONULAR	48
UMRENİN YAPILIŞI	50
ZEMZEM	55
İHRAM YASAKLARI	56
UMREDEKİ İBADETLER ALLAH EMRETTİĞİ İÇİN YAPILIR	58
MUKADDES BELDEDE NASIL VAKİT GEÇİRELİM	61
UMRE KAÇ KERE YAPILIR	62
MEDİNE'NİN GÜLÜ	64

"Saygıdeğer okuyucularımızı!"

İnsan hayatı için en anlamlı ziyaret, şüphesiz İnsanlığın İftihar Tablosu'nun doğup büyüdüğü, çileli hayatını geçirdiği ve bedenini emanet ettiği toprakları ziyaret olsa gerek. Bu ziyaret bir anlamda önce Allah'a sonra da Resûlullah'a vefa ve sadakatin remzidir de. O topraklara varıp, huzur-u Resûlullah'a çıkan samimi her fert âdeta Resûlullah'ın manevi şahsiyeti tarafından ağırlandığını hisseder. Onun yeşil kubbesinin atmosferinde insan ruhuna nice feyizler akar. "Seni dünyada iken görmek nasip olmadı. Ben seni göremesem de beni sana gördüren biri var. Ya Resûlallah! Sana olan aşkımdır beni buraya getiren. Benim bu vefakâr sevgime sen de yarın ahrette 'Bu da bizdendir.' diye karşılık verir misin?" muhtevalı yanık dualarla yoğrulmuş bir ruh haleti kaplar içimizi Medine'de...

Ve sonra yeryüzünün merkezi, nice Peygamberin mesken ve merkadi mübarek belde Mekke görünür ufuktan... Bu sefer insanlığın seçkin peygamberi Hazreti Muhammed Mustafa'nın meskat-i re'si olan şehir konuk eder Rahman'ın misafirlerini. Hazreti Âdem'den Hazreti İbrahim'e ondan da Efendimize kadar peygamberlerin alın teriyle inşa edilmiş Kâbe'yi görür gözler. Onu ilk kez müşahede edenlerin dilleri en samimi dualarla Allah'a yakarışa başlar. Bütün kâinatın etrafında döndüğü bu merkezde bu defa da varlığın en şerefli yaratılmışı olan insanoğlu "lebbeyk" itirafıyla tavaf eder. Hazreti Resûlullah'ın öptüğü "en mutlu taş"a dudaklar buselerini emanet eder, eller onu selamlar ve yoğun ibadetlerin verdiği yorgunluk ve susuzluk Hazreti Hacer'in insanlığa emanet bıraktığı zemzemle dindirilmeye çalışılır.

Elinizdeki dergi yukarıda manevi cephesinden kısaca bahsetmeye çalıştığımız umre ziyaretini daha bilinçli ve daha istifadeli kılmak için hazırlandı. Bu derginin muhtevası üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu kutlu seyahate öncelikle "peygamber şehri/peygamber köyü" tamlaması ile ifade edilen Medine ile başlanır. Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) doğum yeri olan Mekke ile ilgili bölümde ise Mekke'nin Allah ve Resûlu tarafından tebcil edilen hususları ele alınarak, şehrin kalbi olan Kâbe ve onu teşkil eden kısımlar hakkında bilgiler verilmiştir.

Mekke'de yerine getirilen umre ibadeti ise derginin üçüncü ve son bölümüdür. Bu bölümde umrenin ne anlama geldiği, fazileti, umre ile ilgili bilinmesi gereken kavramlar, umrenin nasıl yapıldığı gibi başlıklar işlenmektedir.

Bizleri rahmetiyle kucaklayan Rabbimizin mukaddes yolculuğa çıkan her misafire günahlarından arınıp kulluk hayatına tertemiz bir sayfa açtıracak hayırlı ve bereketli bir umre nasip etmesi duasıyla...

YAYIN YÖNETMENİ
Dr. Faruk VURAL

YAYIN EDİTÖRÜ
Ali BUDAK
Ömer ÇETİNKAYA

GÖRSEL YÖNETMEN
Engin ÇİFTÇİ

GRAFİK TASARIM
Zülker MEYDAN

TASHİH
Ahmet ÖZDEMİR

KAPAK
Surat Turizm

FOTOĞRAFLAR
Halit Ömer CAMCI

YAYIN VE İLETİŞİM ADRESİ
Emniyet Mah. Huzur Sk. No: 5 P.K. 72
Üsküdar- İSTANBUL
Tel: 0-216 318 10 00 Faks: 0-216 422 41 40

BASILDIĞI YER
Çağlayan A.Ş. Gazimir/LZMİR
Tel: 0 232 252 20 97 Faks: 0 232 252 21 00

BASIM TARİHİ
Ağustos 2006

İNTERNET ADRESİ
www.rehber yayinlari.com
alibudak@rehber yayinlari.com

العزيرة
 للشقق المفروشة
 جوال: 0506331222

Hen

Kibleteyn Mescidi

Yedi Mescidler

منطقة الربوة
 AR RABWAH AREA

حي النخيل
 An Nakhil

بني سلمة
 BANI SALAMAH

حي الزهرة
 Al Zahrah

الربوة مبارك
 M

منطقة صلو
 SALWA AREA

منطقة الخرج
 AL KHARJ AREA

منطقة البيدا
 AL BAYDA AREA

منطقة العقيق
 AL Aqiq AREA

Kuba Mescidi

دار الأركان
 DAR AL-ARKAN
 المملكة العربية السعودية
 Kingdom of Saudi Arabia
 Tel: 8840000
 www.alarkan.com

Hotel Madinah
MÖVENP
 818 888

حي العزيرة
 Al Aziziyah

ذو الحليفة
 Thu Al-Hulaifah

حي الدويمة
 Ad Duwaymah

حي أم خالد
 Om Khailid

حي العصية
 Al Asabah

أبيار علي
 Abyar Ali

شارع العباس بن عباد
 Al Abbas Bin 'Ibadah

حي الخاتم
 Al Khatam

ذو الحليفة
 Thu Al Hulaifah Dist.

منطقة جبل عير
 JABAL AYR AREA

منطقة الهجرة
 AL HIRAH AREA

جبل عير
 JABAL AYR

مكة تشيف طفا المدينة

الدائرية الثانية

Al-Badr Savaşı Alanı

منطقة الخليل
AL-KHAME AREA

Uhud Dağı

منطقة الزبير
AL-ZOBAYR AREA

- 1- Hilton Oteli
- 2- Obeze Oteli
- 3- Green Palace

منطقة الجرف
AL-GARF AREA

منطقة السراج
AL-MUSTARAJ

Bin Davut Marketi

منطقة احد
AUHUB AREA

منطقة تيم
TIYAM AREA

منطقة حرة واقم
HARRAT WAQIM

منطقة الحرم
AL-HARIM

البقيع
Al-Baqi'

منطقة العالية
AL-ALIYAH AREA

منطقة الالباه
AL-LABAH AREA

منطقة لامة
QANAT AL-AM

Cennet'ü'l - Baki' Kabristanı

منطقة بطحان
BATCHAN AREA

منطقة ميطان
MITAN AREA

دار الأركان
DAR AL-ARKAN
المملكة العربية السعودية
Kingdom of Saudi Arabia
Tel: 8640000
www.alarkaa.com

منطقة الروابي
AL-RAWABI AREA

حي عين الحيف
'Ayyin Al-Haif

حي الهدراء
Al-Hadra

pick 8

حي العهن
Al-'Ahan

حي الروابي
Al-Rawabi

حي الروابي
Al-Rawabi

جبل قريظة
Jabal Quraydah

حي جشم
Gashm

حي مذنب
Mdaynib

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

شارع الملك عبدالعزيز
King Abdulaziz Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

الحلقة الداخلية الثالثة
Third Ring Road

Peygamber Şehri: MEDİNE

M

edine, Arap Yarımadası'nın batısında Hicaz bölgesinde olup, Kızıldeniz'e 130 km uzaklıktadır. Mekke'nin 418 km. kuzeyinde yer alan şehrin deniz seviyesinden yüksekliği Mescid-i Nebevi'de 619 m.dir. Geniş bir düzlüğe kurulan Medine'nin kuzeyini Uhud, güneyini Air dağları, doğusunu volkanik lav akıntısı olan Vakım haresi, batısını da Vebere haresi kuşatır.

Medine, Hz. Peygamber'in son on yılını geçirdiği, vefat ettiği ve mübarek kabrinin bulunduğu şehirdir. Bilindiği gibi Hz. Peygamber, Mekke'de dünyaya gelmiştir. Ancak İslâm dinini daha rahat yaymak için, Medine'ye göç etmiş ve Medine'de ilk İslâm Devleti'ni kurmuştur. Medine'ye "Peygamber'in Şehri" de denir.

Medine'yi diğer şehirlerden farklı kılan bazı özellikleri vardır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür:

*Medine de Mekke gibi Harem bölgesidir. Yani orası da hürmet edilmesi gereken bir yerdir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), Medine'nin harem, yani hürmete lâyık muhterem bir yer olduğunu bildirmiş ve şöyle buyurmuştur: "Medine haremdir. Kim orada bir bid'at ortaya koyarsa (dinî konularda uydurma yaparsa) veya bir bid'atçıyı barındırırsa, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti onun üzerindedir. Allah, onun farz veya nafile hiçbir ibadetini kabul etmez." (Buhârî, fedâilü'l- Medine 1)

*Medine, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) yerleştiği yerdir.

*Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) Mescid'i, Medine'dedir.

*Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) kabri, Medine'dedir.

*Medine'de mübarek yerler bulunmaktadır. Hadislerde, cennet dağlarından olduğu haber verilen Uhud ile cennet vadilerinden olan Batha, Medine'dedir. Aynı şekilde cennet meyvesi olduğu bildirilen Acve hurması Medine'de yetişir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), bu hurmanın şifalı olduğunu belirtmiştir.

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) gelmeden evvel "Yesrib" olarak anılan ve insanların pek uğramadığı bu belde, O'nun gelişi ile birlikte "Medine" yani "Medeniyetin Beşiği" oldu. Medine-i Münevvere de Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) rahle-i tedrisinde her biri birer yıldız olan sahabe efendilerimiz yetişti.

MEDİNE-İ MÜNEVVERE'NİN FAZİLETİ

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: "Medine'nin sıkıntı ve meşakkatlerine ümmetinden sabır gösteren herkese, Kıyamet günü şefaathane ve (hayır ameline) şahid olacağım." (Müslim, hac 484)

Hazreti Ebû Hureyre anlatıyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: Allahım, İbrahim senin halilindir, peygamberindir. Sen Mekke'yi İbrahim'in diliyle haram kıldın. Ey Allahım! Ben de senin kulun ve peygamberinim. Ben de (Medine'yi) iki kayalığı arasında kalan kısmıyla haram kılıyorum." (Müslim, hac 471-743)

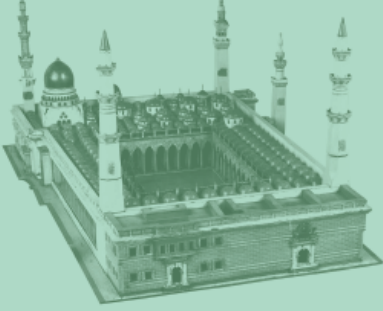
"Medine İslam'ın kubbesi, imanın evi, hicretin yurdu, helal ve haramın beyan olduğu yerdir." (Taberânî, Mu'cemu'l-Evsat 5/380)

*"Medine'de ölmeye imkân bulan bunu yapsın. Ben orada ölene şefaathane ederim." (İbn Mâce, menâsik 104)

"Bütün beldelere galib gelecek bir beldeye hicretle emrolundum. O'na Yesrib diyorlar. O Medine'dir. Körüğün demirin pasını silip temizlediği gibi Medine de kötü insanları temizleyecektir." (Buhârî, fedâilü'l-Medine 6)

Müminlerin Emiri Hz. Ömer (radiyallahu anh) şöyle dua ederdi: "Allah'ım beni senin yolunda şehitlikle rızıklandır. Ve ölümümü Resûlünün (sallallahu aleyhi ve sellem) beldesinde nasip eyle."

MESCİD-i NEBEVÎ'NİN FAZİLETİ

"Mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Haram (Kâbe) dışında herhangi bir yerde kılınan bin namazdan hayırlıdır."

✿ Birçok fazileti bulunan Mescid-i Nebevî yani Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) mescidi, ziyaret edilmesi gereken bir yerdir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) "Mescidim, takva üzerine bina olunmuştur." (Tirmizî, tefsîru sûre 9/17) buyurmuştur.

✿ Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) bildirdiğine göre Mescid-i Nebevî, namaz kılmak üzere uzak yerlerden sefer edilecek üç mescidden biridir. Bu mescidler, Kâbe'nin içinde yer aldığı Mescid-i Haram, Medine'deki Mescid-i Nebevî ve Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'dır. (Ahmed b. Hanbel, Müsned 3/77)

✿ Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde yaptığı ilk işlerden biri, mescid yaptırmak olmuştur. Bu bakımdan diğer mescidlere üstünlüğü vardır. Bu konuda Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: "Mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Haram (Kâbe) dışında herhangi bir yerde kılınan bin namazdan hayırlıdır. Mescid-i Haram'da kılınan bir namaz, diğer yerlerde kılınan yüz bin namazdan daha hayırlıdır." (İbn Mâce, ikâmet 195)

✿ "Her kim benim mescidimde hiçbir vakti kaçırmayarak kırk vakit namaz kılsa, onun için ateşten, cehennem azabından kurtuluş beratı yazılır ve nifaktan (fesat, kötülük, iki yüzlülükten) uzak tutulur." (Ahmed b. Hanbel, Müsned 3/155)

EFENDİMİZ'İN KABRİNİ ZİYARET ÂDÂBI

Dr. Aynur URALER

* Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrini ziyaret için Medine'ye gidilirken, yol boyunca salât ve selâm getirilir.

* Medine'de yapılacak ilk iş, Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrini ve Mescidi'ni ziyaret etmek olmalıdır.

* Mümkün olursa Medine'ye girmeden evvel veya girdikten ve yerleştikten sonra gusletmeli, en yeni ve en temiz elbiseler giyilmelidir. Erkekler güzel kokular sürmelidir.

* Mescide uzak bir yerde kalınıyorsa Mescid'e yaklaşıldığında araçtan inip yürüyerek gitmeli, edep ve hürmetle ilerlemelidir ve yolda salât ve selâm getirmeye devam etmelidir. Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) hürmette kusur etmemeye çalışmalıdır.

* Mescid-i Nebvî'ye gelindiğinde, sükûnet içinde vakarla ve hürmet ile önce sağ ayakla Mescid'e girilir. Salâvatlar okunur.

* Hz. Peygamber'in huzurunda nasıl davranılması gerektiğini belirten şu âyetler, aynı zamanda O'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrini de ziyaret esnasında nasıl davranılması gerektiğini bildirmektedir: "Ey iman edenler seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin... Yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa gidiverir. Allah'ın elçisinin huzurunda seslerini kısarlar, şüphesiz Allah'ın kalplerini takvâ ile imtihan ettiği kimselerdir."(Hucurât,49/2-3) Bundan dolayı Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ziyaret edilirken, yüksek sesle dua edilmez, konuşulmaz ve bağırılmaz. Hürmetsizlik sayılan şeyler yapılmaz. Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrine yapışacak şekilde yaklaşılmaz. Duvarlara el sürülmez, öpülmez, kabrin etrafı tavaf edilmez, karşısında eğilinmez.

* Mescid-i Nebevî’de iki rekât tahiyetü’l-mescid namazı kılmalı. Mümkünse bu namazı, Ravza-i Mutahhara denilen Peygamberimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabri ile minberi arasındaki kısımda kılmalıdır.

* İki rekât daha namaz kılınarak bu nimete ulaşmaktan dolayı Allah Teâlâ’ya şükür secdesi yapılmalı, dua edilmelidir.

* Hz. Peygamber, vefatından önce kendi kabrini ziyaret sırasında dikkatli olunması tenbihinde bulunmuştur. Çünkü Yahudi ve Hıristiyanlar peygamberlerinin kabirlerini toplu halde ziyaret eder ve oraları bayram yerlerine çevirirlerdi. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), onlar gibi hareket edilmemesi konusunda ümmetini uyarmıştır. Dolayısıyla kabre karşı secde etmek kesinlikle haramdır.

* Ziyaret sırasında Peygamber Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabri başında durulur. Alçak sesle selâm verilir. Şöyle denilir: “Essalâtu ve’s-selâmu aleyke yâ Resûlallah. Essalâtu ve’s-selâmu aleyke yâ Nebiyallah. Essalâtu ve’s-selâmu aleyke yâ habiballah. Essalâtu vesselâmu aleyke yâ şefialmuznibîne indellah.”

* Resûlullah Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabri şerifi önünde çokça salât ve selâm getirilir.

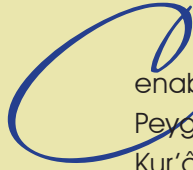
* Allah’a dua, tevbe ve istiğfarda bulunulur. Günahlara bir daha dönülmeyeceğine söz verilip, Allah’tan bağışlanma istenir. Edilen dualara, Resûlullah’ın (sallallahu aleyhi ve sellem) şefaathî olması Allah’tan istenir. Resûlullah Efendimiz’e (sallallahu aleyhi ve sellem) selâm gönderenlerin selâmları arz edilir.

* Hz. Ebû Bekr ve Hz. Ömer’in kabirleri, Peygamber Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrinin yanındadır. Efendimiz’i (sallallahu aleyhi ve sellem) ziyaret ettikten sonra Hz. Ebû Bekr ve Ömer’in baş uçlarına gelinir, onlara selâm verilir.

* Sonra tekrar Peygamber Efendimiz’e (sallallahu aleyhi ve sellem) dönülerek salât, selâm ve dualar okunur.

ALLAH O'NU HEP KORUDU

enab-ı Hak "Allah, seni insanlardan koruyacaktır." (Maide,5/67) buyurarak Peygamber Efendimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) koruma altına aldığı Kur'ân-ı Kerim'de beyan etmiştir. Hayatta iken pek çok suikasttan Allah'ın lütfuyla kurtulan Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) vefatından sonra da korunmuştur. Tarihi bir olay da bunun şahididir:

İki gayrimüslim, Endülüs'ten Medine'ye gelerek Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) vücudunu kaçırmak istediler. Bunlar Müslüman kılık ve kıyafetine girerek hacca gelmiş ve Medine'ye girmişlerdi. Mescid-i Nebevî'nin kible tarafından Kabr-i Şerife çok yakın bir eve yerleşmişlerdi. Namazları mescidde kılıp Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrini ziyaret ediyorlar, her sabah Bâkî Kabristanı'na, cumartesi günleri de Kuba Mescidi'ne gidiyorlardı. Kılık kıyafetleri ve fakirlere yaptıkları yardımlarla halkın güvenini kazanmayı başaran bu kişiler, Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek vücudunu kaçırmak için geceleri buldukları evden Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrine doğru gizlice tünel kazmaya başlıyorlar. Buradan çıkan toprakları torbalara doldurarak kabirleri ziyaret bahanesiyle Cennet'ül-Bakî Kabristanı'na döküyorlardı. Kazdıkları tünel, Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrine iyice yaklaşınca büyük bir tehlike ortaya çıktı. Ama halkın bundan haberi yoktu.

İşte tam bu sırada adaletli bir hükümdar olan Selçuklu Atabeyi Nureddin Mahmud Zengi Aksungur (1146–1174) teheccüd namazını kılıp yatmıştı. Rüyasında Peygamberimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) gördü. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) iki yabancıyı göstererek, "Ey Nureddin, beni

"Allah, seni
insanlardan
koruyacaktır."

(Maide,5/67)

bunlardan kurtar!" dedi. Hükümdar, bu rüyanın tesiriyle bağırarak uyandı. Abdest alıp namaz kıldıktan sonra yattı. Yine aynı rüyayı gördü. Yine feryat ederek uyandı. O gece aynı rüyayı üç defa görünce kalktı ve iyi bir insan olan veziri Cemaleddin Mavsilî'yi yanına çağırdı ve gördüğü rüyayı anlattı. İstişare ederek Medine'ye gitmeye karar verdiler. Kimseye duyurmadan hükümdar, veziri ile beraber yirmi süvari ve pek çok eşya ile Şam'dan yola çıktılar, gece-gündüz devam ederek 16 günde Medine'ye vardılar. Hükümdar, abdest alıp, Mescid-i Nebevî'ye girerek iki rekat namaz kıldı ve Peygamberimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) ziyaret etti. Medine halkı hükümdarın yanına toplanmıştı. Vezir, "Hükümdar, peygamberimizi ziyaret maksadı ile gelmiş, yanında da sizlere hediye getirmiştir. Medinelilerin isimlerini yazın." dedi. Onlar da bütün Medinelilerin isimlerini yazdılar. Bu isimlere göre herkes gelip hükümdardan hediyesini almaya başladı. Bundan maksat, Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) rüyada "Beni bunlardan kurtar." dediği o iki kişiyi tanıyıp tespit etmektir. Bunun için halk hediyeleri hükümdarın huzuruna gelerek aldılar bu esnada hükümdar gelenlere dikkatle bakıyordu. Herkes hediyelerini aldı. İsim listeleri bitti. Fakat hükümdar bu gelenler arasında Peygamberimiz tarafından rüyada kendisine gösterilen iki kişiyi gösteremedi. Bunun üzerine; "Hediye almayan kimse kaldı mı?" diye sordu. Orada bulunanlar dediler ki, "Kimse kalmadı. Ancak Endülüs'ten gelen iki kişi var. Onlar kimseden bir şey almazlar. İhtiyaç sahiplerine sadaka vermektedirler." Hükümdar onların da yanına getirilmesini istedi. Onlar huzura getirildiler. Hükümdar onların rüya-

da kendisine gösterilen kişiler olduğunu tanıdı ve kendilerine, nereli olduklarını sordu. Onlar da:

"Biz Endülüs'ten hac maksadıyla geldik ve bu sene Peygamberimizin yakınında bulunmayı arzu ettik." dediler. Hükümdar nerede kaldıklarını sordu. Mescidin yakınında olduklarını söylediler. Hükümdar onlarla beraber evlerine gitti. Evde süslü kitaplar ve değerli eşyalar gördü. Bu arada halk, onların her gün oruç tuttıklarını, namazları mescidde kıldıklarını ve hiçbir dilenciye boş çevirmediğini konuşuyordu. Nureddin Zengi, odayı dolaştı ve burada serilen hasırı kaldırdı. Baktı ki, altında kazılmış bir tünel var. Tünel, Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrinin yanına kadar uzanıyordu. Bunu gören halk mahcup olup başlarını önlerine eğdiler ve artık söyleyecek bir şey bulmadılar. Bunun üzerine hükümdar bu iki kişiyi sorguladı. Onlar da gerçekten Müslüman olmadıklarını ve Peygamberin vücudunu buradan alıp ülkelerine kaçırmak için görevlendirildiklerini itiraf ettiler. Bunu yapabilmek için derviş kıyafetlerine bürünerek halkı kandırdıktan sonra geceleri tünel kazmaya devam ettiklerini ifade ettiler ve "Peygamberin kabrine iyice yaklaştığımız gece, gök gürültüsü ve şimşekler öyle bir sarsıntı meydana getirdi ki, sanki dağlar yerinden oynayacaktı. Bundan fena halde korktuk ve sabahleyin de sizin geldiğinizi haber aldık." dediler. Bundan sonra da Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) kabrinin çevresinde derin hendek kazdırdı ve bu hendeği kurşun eriteyerek doldurdu. Böylece Kabr-i Saadet, çepeçevre kurşunla muhafaza altına alınmış oldu. Bu olay H. 557, Miladi 1162 yılında meydana gelmiştir.

BÜYÜK HUZURDA

Necip Fazıl KISAKÜREK

E

y Allah'ın Resûlü! Resûller Resûlü! Yaratanın Sevgilisi! Varlığın Tacı! Hilkatın Nuru! İnsanlık ehramının zirvetası! Kâinatın Efendisi! Gaye insan ve ufuk Peygamber! Yaratılış sebebi!

Seni kelimelere ısmarlamak, durgun suda mehtabı balık kepçesiyle yakalamaya davranmak gibidir.

Evet ey var oluşun hikmeti! Ölümsüzlük rehberi! Gerçek hayatın kurucusu! Yıkılmaz çatının mimarı! Bastığı kum tanesine en büyük insanın denk olamayacağı büyüklük! Dışı nebilikte, içi velilikte son had! Âlemlere rahmet! Haberci, müjdeci, kurtarıcı, erdirici!

İçimde bu manalardan bir çağlayan, mukaddes Ravza'yı halkalayıcı parlak, sarı parmaklığın bir, bir buçuk metre yakınında, yine içimden çığılı basmaktayım:

"Esselâmu aleyke ya Resûlallah! Esselâmu aleyke ya Habiballah! Esselâmu aleyke ya nebiyallah!"

Peygamber Mescidinin Kabe'ye doğru sol duvarı üstünde "Şebeke-i saadet: Mesut noktalar manzumesi" ne yol verici kapıdan nasıl girebildik, ayakkabılarımızı nasıl çıkarabilip kime ve nereye teslim edebildik, kalabalığa nasıl katılabildik, nasıl adım atabildik, girişe göre mukaddes çerçevenin sağından yürüyüp ve cephesinden kıvrılıp, Kabe'ye bakan öbür tarafına, cepheden sağ tarafına, mukaddes başın hizasına nasıl gelebildik, bilemem, anlatamam!

Buradaki vıcık vıcık insan kıymasına hiçbir yerde rastlamadım. Büyük sahaların hiç birinin ezici kalabalığına karşı, aynı kalabalıktan küçük bir parça da olsa, nispetsiz mikyasta küçük bir sahada nasıl bir manzara doğacağını düşünün!

Ezadan kurtulmak için kendimi hayalî bir (narkoz/his iptali) tesirine bıraktım ve yürümeye çalıştım. O âna dek ziyaret ettiğim ulvî yerlerin verdiği mücerret heybet ve haşyet, burada, bu Arş ve Kürsi'den üstün yerde, müşahhas ve büsbütün yakıcı ve eritici bir duyguya inkılâb etmişti. Burada, bu Arş ve Kürsi'den faziletli yerde, toprak altında, yüzü Kabe istikametinde, hayy (diri) olarak her

şeyi ve beni seyrettiğini bildiğim Allah'ın Sevgilisi ve benim aşk sermayemin topyekûn sahibi yatıyordu. Bana öyle geldi ki, o kalabalık içinde, bomboş bir düzlükteyim... Ne eşya, ne insan... O, yere uzanmış, sağ elini sağ yanağına dayamış, beyaz aydınlığa "sön!" emrini veren siyah aydınlık gözleri ve bir hayal edilemez güzelliğiyle bana bakıyor.

Çıldırarak gibi oldum; fakat kimse, gözlerimden boşanan soğuk yaşlardan başka bir şey göremedi.

Arap Bedevî, o da dua ve hitabı içinde kendinden geçmiş, sesini yükseltirken, ben içimden yalvarıyorum:

- Peygamberim, Peygamberim, yüzü-suyu hürmetine hayat kazandığım Sevgili Peygamberim! Seni seven Allah'tan iste: Bana ve müminlere sıhat ve kuvvet versin! Kıyamet gününe kadar bâki dininin zaferini veya zafere doğru yol buluşunu dünya gözüyle görmeden ruhumu kabzetmesin! Bunalımdan bunalıma sürünen ve keşfettiği madde oyuncaklarından teselli ararken büsbütün buhrana düşen insanoğlunun tek ve mutlak mizan olarak iyilik, doğruluk ve güzellik mizanı olarak İslam'ı seçeceği günden bir şafak pırlıtısı... İslam'ın içe doğru tasfiyesi ve dışa doğru tâbiyesi... Duamız bu; bunu istiyor ve bu duanın kabu-

lû için muazzam ruhaniyetine yapışıyoruz! Dile Allah'tan, sana "Sen olmasaydın, sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım!" diyen Allah'tan dile! Birkaç adım sonra mübarek başı Resûller Resûlünün omuz aşağısında, güneş ışık vermeye başladı başlayalı gelmiş ve geçmiş peygamber bağlılarının en büyüğü, pazarlıksız bedahet imanının timsali Hazret-i Ebûbekir... Biraz daha aşağıda da, İslâm celâdet, adalet, dirayet ve şecacatinin nuranî âbidesi. Resûller ve nebilerden sonra âlemde ikinci büyük insan Hazret-i Ömer...

Delil Arap Bedevî, onlara da lâyük oldukları sıfatlarla hitap ederken, ben, yine içimden çırpındım, yırtındım, kavruşdum ve can çekişen bir insan tonuyla:

- Esselâmu aleyke yâ Halifet-e Resûlillah!.. Esselâmu aleyke yâ Halifet-e Resûlillah, diye inledim, durdum.

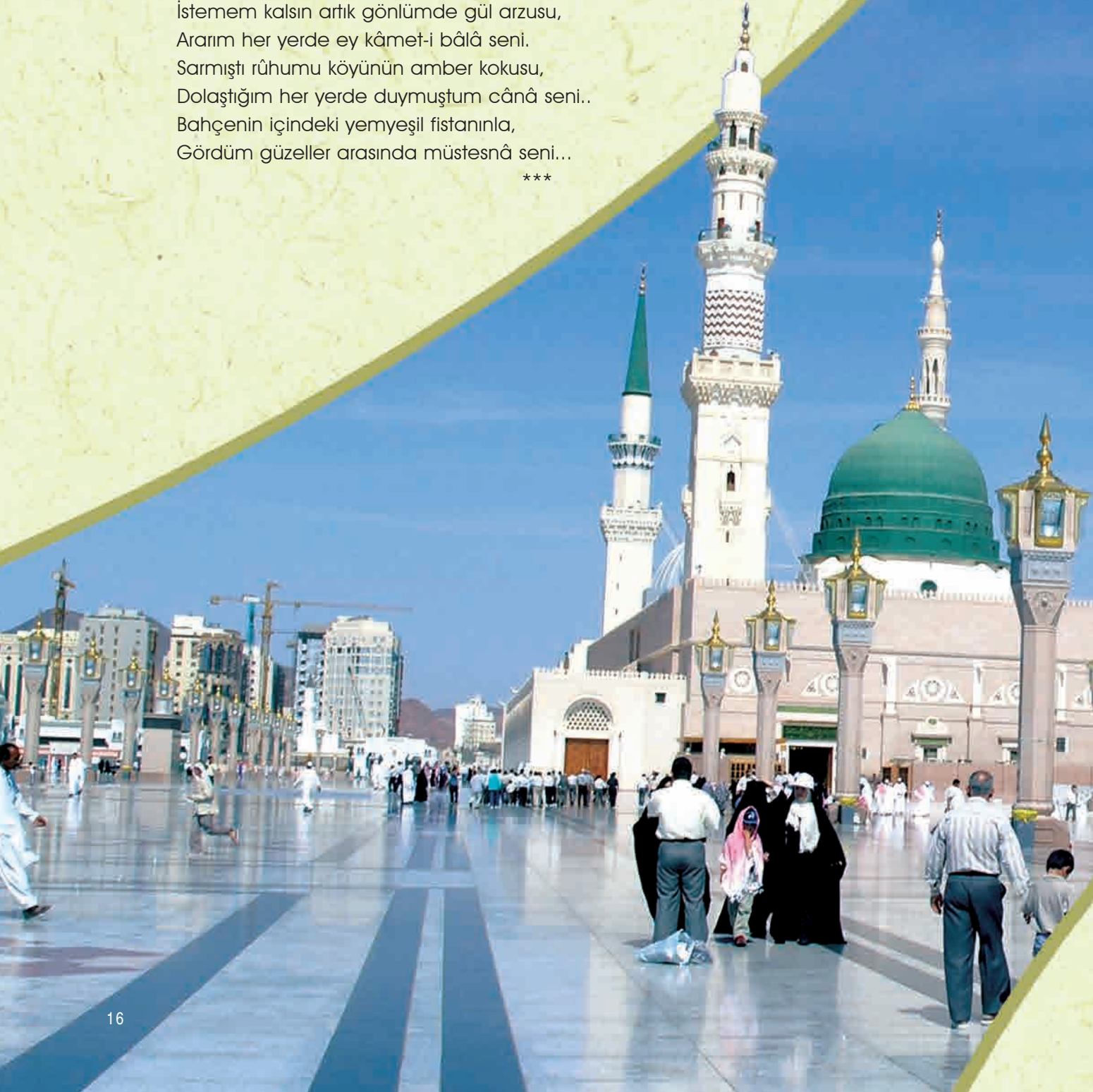
Girdiğimiz kapıya (Cebraîl kapısı) geldik. Ayakkabılarımızı nasıl bulup nasıl giyebildiğimizi, nasıl yürüye bilip nasıl istikamet tutabildiğimizi bilmeden otelimizin maroken koltuklarına çöktük.

Gece... Medine'nin semasında, içinde yıldızları öğüten bir huniden boşalırcasına bir nuranîlik...

Necip Fazıl! Meğer bu günü görmek için dünyaya gelmişsin! Secdeye kapan ve hamdet!

RAVZA

Gördüğüm gündən beri ey gül-i rânâ seni,
Gözlerim yollarda ol gözleri elâ seni..
İstemem kalsın artık gönlümde gül arzusu,
Ararım her yerde ey kâmet-i bâlâ seni.
Sarmıştı rûhumu köyünün amber kokusu,
Dolaştığım her yerde duymuştum cânâ seni..
Bahçenin içindeki yemyeşil fistanınla,
Gördüm güzeller arasında müstesnâ seni...

RAVZA-İ MUTAHHARA

Ravza-i MutaHHara, Mescid'deki Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) kabri ile minber arasında kalan kısımdır. 200 metrekarelik bir alandır. Hz. Peygamber, "Evimle minberimin arası, cennet bahçelerinden bir bahçedir." (Bu-hârî, fadlû's-salât 5) buyurmuştur. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), vefat edince Mescid'e bitişik bir odadan ibaret olan evine defnedilmiştir.

Bahçe manâsına gelen Ravzâ; inanmış insanların mukaddes şeylere karşı duydukları alâka, bu alâkadan kaynaklanan duygu, düşünce ve tasavvurların sürekli değişen telakkîlerle, sanat-mabed-metâf-ı kudsiyân mülâhazaları içinde öteden beri bir çeper ve bir surla sınırlandırılmaya çalışılmış bir "hazîratü'l-kuds" tür.

BERATINI ALMADIN MI?

Ali ÇETİNKAYA

Bir zaman Anadolu'dan bir köyün yetişmiş sakinleri Ramazan ayında topluca umre yapma kararı verirler. Durumu ve zamanı müsait olan herkes bu umre yolculuğuna davet edilir. Bu seyahat fikri, köylüleri heyecana getirir ve yediden yetmişe herkes bu kervana katılmak ister. Herkes katılmak ister ama gel gör ki eski zamanda sefere çıkmak da her kişinin kârı değildir. Uzun yolculuğa dayanabilecek güç gerekir ki selamette Hicaz'a ulaşılabilsin.

Durum böyle olduğundan dolayı pek çok kişinin umreye gitme sevdası kursağında kalır. Ancak gönlü Resûlullah sevgisi ile dolu, herkesin elinden tutup gönlünü eden nur yüzlü, saf kalpli Zahit Dede adında ihtiyar bir zat vardır ki sağlığı elvermese de bu seyahate çıkmaya arzusunda.

Çevresindekiler, gitmemesi konusunda ne kadar ısrar etseler de o bütün bunlara kulaklarını kapayıp yol hazırlığına başlar.

Zaman gelir ve kafil uzun sürecek yolculuğuna çıkar. Zahit Dede de kervandadır. Dilinden duası eksik olmayan Zahit Dede yardımseverliğiyle kısa sürede herkesin gönlünü kazanır. Bir çocuğun bile kolaylıkla aldatılabileceği sâfi bir gönlü vardır onun. Zahit Dede yol boyunca adeta kafilenin manevi pîrî gibi kabul görür.

Kervan nihayet Hicaz'a ulaşır. Önce Medine'ye Resûlullah'a salat u selamlarını iletir, şefaahat talep etmeye giderler. Medine'de bir müddet konakladıktan sonra şehirlerin anası olan Mekk'e'ye hareket ederler. Burada uygun bir yerde konaklayıp hem Ramazan ayının kalan günlerini burada geçirmek hem de umre ibadetini ifa etmek isterler. Zahit Dede ise hem orucunu tutmaya devam etmekte hem de günün mübarek vakitlerini insanlara faydalı olacak işlerde geçirmekteydi. Mekk'e'nin sokaklarını dolaşıp fakir insanlara iftariyelik malzemeler götürüyordu. Herkesin hayır duasını almakla meşguldü.

Ramazan ayının son günlerine gelmiştir ve kafil yavaş yavaş geriye dönüş hazırlığı yapmaktadır. Bu arada umre ibadeti de ifa edilmiştir.

Köyün bazı gençleri çok sevdiği Zahit Dede'lerine bir latife yapmak isterler. Senaryoya göre herkes üzerinde "Berat" yazılı beyaz kâğıtları eline alır ve Zahit Dede'nin yanına koşar.

"Zahit Dede! Zahit Dede! Bak biz elimize berat kâğıtlarını aldık. Allah ibadetlerimizi kabul edip bizi günahlarımızdan arındırmış. Ne mutlu bize umremiz kabul olmuş, Cenâb-ı Hak bizden razı olmuş. Sana bu kâğıttan verilmedi mi?" derler.

Zahit Dede olanları anlamaya çalışarak, "Yok evladım! Bana böyle bir berat yazısı getiren veya veren olmadı. Ben sizin gibi samimi bir insan değilmişim ki bana verilmedi." diye cevap verir. Tabii bu arada Zahit Dede'nin içi karmaşık duygularla gidip gelmektedir. "Bunca zahmete katlanıp da buralara geldin. Demek ki gönül aynanı temiz tutamamışsın ki Allah sana iltifat etmemiş" diye iç geçirmektedir.

İç i yanan Zahit Dede geceleyin herkesin istirahat e çekildiği bir vakitte içini dökmek için Kâbe'nin yanına dua etmeye, tevbe ve istiğfarda bulunmaya gider. Mescid-i Haram'a girer. Yavaş yavaş ve suçlu bir çocuk gibi Kâbe'nin koynuna sokulur. "Allah'a layık bir kul olamadım, kurtuluş müjdesinden mahrum kaldım." hisleriyle ağlamaya başlar. Mübarek gözyaşlarıyla yeryüzünün en mukaddes toprağını sular. Bu ruh haletinde iken kendinden geçer. Neden sonra uyandıığında bir de bakar ki avucunun içine bir kâğıt sıkıştırılmış. Telaşla elindeki şeyin ne olduğunu merak eden Zahit Dede okuma yazması olmadığı için kervanın bulunduğu alana doğru yola koyulur. Sabah vaktinin girmesine az kalmıştır. Kafil e sakinlerinin namaz için uyandırılması gereken vakit gelmiştir. Zahit Dede hızlıca okuma yazması olan gençlerin bulunduğu çadıra girer ve delikanlıları uyandırır. Uyandırır uyandırmaz da elindeki şeyi okuması için onlara uzatır. Dün kendisine latife yapan gençler uykunun verdiği sersemlikle kâğıdı açıp okuduklarında bu sersemlikten çabuk uyanırlar. Çünkü Zahit Dede'nin eline tutuşturulan belge sahte değil gerçek bir berat senedidir.

MEDİNE'DEKİ ZİYARET YERLERİ

UHUD ŞEHİTLİĞİ

“Uhud, şüphesiz bizi seven bizim de kendisini sevdiğimiz bir dağdır ve cennet bahçelerinden bir bahçenin üstündedir...” (Buhârî, zekât 54)

Bu söz, 14 asır öteden, Uhud’a karşı kalbinde bir küskünlük duyabileceklere, sanki Uhud’un müdafaası gibidir. Allah Resûlü, bir yanlış anlayışla, Uhud’a vefasızlık ve uğursuzluk isnadında bulunulmasın diye, gönüllere su serpmiş ve rençide olan Müslüman onuruna, başka sebep ve sâiklerin bulunduğu işarette bulunmuştur. Evet, Asr-ı saadette, Müslümanların onuru, Uhud’da olduğu kadar, başka hiçbir karşılaşmada kırılmamıştır. Bu doğrudur; fakat sebep, Uhud değildir. Hatta Uhud, Müslümanların paniğe kapıldığı saatlerde onları himaye bile etmiştir. Esbap plânında ona sığınmışlar ve mutlak bir mağlubiyetten kurtulmuşlardır.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Uhu’da Raşid Halifelerle birlikte olduğu bir zamanda, dağ titremiş ve o da: “Sabit kal titreme, senin üzerinde bir Nebi, siddık ve iki şehit var.” (Tirmizî, menâkıb 18) buyurmuştu. Peygamber Efendimiz

Uhud Dağı ve Şehitliği

Kibleteyn Mescidi

Kuba Mescidi

Cennetü'l-Bakî' Kabristanı

bu sözüyle istikbalde Hz. Ebubekir'in doğruluğu ile öne çıkan karakterine ve Müslümanlar için yapacağı doğru işlere işaret etmişti. Ayrıca o "Senin üzerinde iki şehit var." derken diğer iki sahabinin şehadet şerbetini yudumlayacaklarını mucizevi bir şekilde haber vermişti.

Uhud Dağı, Mescid-i Nebevi'nin yaklaşık 5 km. kuzeyinde olup doğudan batıya uzanan bir dağ silsilesidir. Dağ silsilesinin boyu 8 km. genişliği ise 2-3 km.dir. Medine'deki tabii işaret ve belgelerin en belirginidir. Kayalıkları, genelde kızıla çalmakla birlikte arada bir koyu yeşil ve hatta siyah olanları da vardır.

Hicretin üçüncü yılında (625) Müslümanlar ile müşrikler arasında burada yapılan ve İslam tarihinin en önemli olaylarından biri olan Uhud Savaşı'nda, 700 kişilik Müslüman ordusu ile 3.000 kişilik müşrik ordusu karşı karşıya gelmiştir.

Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) Müslüman olan ama Mekke'de kalarak gelişme-

leri kendisine bildiren amcası Hz. Abbas (radiyallahu anh), bir mektup ile müşriklerin savaş hazırlığında olduğunu haber verdi.

İslam ordusu savaşta Uhud Dağı'nı arkasına alarak mevzilendi ve Medine'ye doğru saf tuttu. Mekkeli müşrikler ise Müslümanların karşısında çorak bir alanda saf tuttular. Aynı zamanda büyük bir strateji insanı olan Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem), sahabeden Abdullah b. Cübeyr'i, yanına elli okçu vererek "Ayneyn Geçidi"ne yerleştirdi. Onlara sıkı bir tembihte bulunarak: "Ne olursa olsun burayı terk etmeyeceksiniz." dedi. Savaş şiddetlendikçe Kureyş ordusu mutlak bir bozguna doğru sürükleniyordu. İslam ordusu içinde aralarında okçuların da bulunduğu bazı askerler, zaferin belirginleştiği mülahazasıyla mevzi düzenlerini kaybedince henüz Müslüman olmamış bulunan Halid bin Vellid, gelişen bu fırsatı kaçırmadı. Geriden çevirme yaparak önce kalan okçuları şehit etti; ardından da süvarileri

ile birlikte İslam ordusunun merkezine yöneldi. Bu arada Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in amcası ve sütkardeşi olan bahadır insan Hz. Hamza şehid edildi.

Uhud Şehitliği'ne savaşta Ashab-ı Kiram'dan şehit olan 70 sahabe defnedildi.

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), savaş sonrasında şehitleri dolaşırken, amcasının yer yer zarar verilmiş cesedini görünce gözyaşlarına hâkim olamadı. Hayatının en büyük üzüntülerinden birini yaşadı. Hz. Hamza'nın (radiyallahu anh)kızı Fatma: "Ya Resûlallah babam nerede?" diye sorunca, şefkat dolu hislerle: "Kızım bundan sonra senin baban benim." buyurdu.

Uhud şehitlerini ziyaret etmek müstehaptır. Ziyaret sırasında şehitlere selam verilip dua edilir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) de her hafta Uhud Şehitliği'ni ziyaret eder ve onlara dua ederdi. Bu savaşta şehit düşenler için Cenab-ı Allah (celle celâluhu): "Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü zannetme! Bilakis onlar hayatta olup, Rablerinin katında yaşarlar, rızıklanırlar." (Âl-i İmrân 3/169) buyuruyor.

UHUD DAĞI'NDAKİ MAĞARA

Uhud Savaşı sonunda Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) bir müddet istirahat buyurduğu mağara, Uhud Dağı'nın iç kısmında selin geldiği vadinin yanındadır. Mağaranın alt tarafında şu anda evler vardır. Dağın bağındaki bu mağara, Efendimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) o gün misafir etmiştir. Güllerden güzel kokan kokuları ile mağara ziyaretçilerini karşılamaktadır.

KIBLETEYN MESCİDİ

"Kibleteyn Mescidi", Medine'nin kuzeybatısında, Mescid-i Nebevi'nin 5 km. uzağında, Vebere Haresi'nde yer almaktadır.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ve Müslümanlar, İslam'ın ilk yıllarında namazlarını Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'ya

doğru kılıyorlardı. Oysa Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) ve güzide ashabı namazlarını Kâbe'ye yönelerek kılmayı çok arzu ediyor, bu hususta Cenab-ı Allah'tan (celle celâluhu) gelecek emri bekliyorlardı.

Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Mekke'de iken Kâbe'nin Rükni-i Yemanî köşesi ile Hacerü'l-Esved taşının bulunduğu köşe arasında namaz kılıyordu. Böylece; hem Kâbe'yi, hem de Kudüs'teki Mescid-i Aksa'yı karşısına alıyordu. Kâbe putlarla doluydu ve Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) miraca yükseldiği Mescid-i Aksa'ya doğru namaz kılması, bu açıdan da ayrı bir mana ifade ediyordu.

Namazların Mescid-i Aksa'ya doğru kılınması Hicret'ten sonra da devam etti. Hicret'ten 18 ay sonra (Bedir Savaşı'ndan iki ay önce), Şaban ayının 15. günü, Berat kandilinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), Selemeoğulları Mahallesi'nde öğle veya ikindi namazını kıldırıyordu. Namazın ikinci rekâtının sonunda, Bakara Suresi'ndeki şu ayet-i kerime nazil oldu:

"Elbette ilahi buyruğu bekleyerek yüzünün semada aranıp durduğunu görüyoruz. Artık müsterih ol, işte memnun olacağın kibleye seni yöneltiyoruz. Haydi, çevir yüzünü Mescid-i Harama doğru! Siz de ey müminler nerede olursanız olunuz çevirin yüzünüzü oraya doğru! Kendilerine kitap verilmiş olanlar, kibleyi çevirmenin gerçekten Rableri tarafından olduğunu bilirler. Allah onların yaptıklarından habersiz değildir." (Bakara, 2/144)

Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), namazını bozmadan hemen Kâbe istikametine döndü, cemaat de safları ile birlikte döndü. Böylece Kudüs'e doğru başlanan namazın, son iki rekâtı Kâbe'ye doğru tamamlandı. Bu bakımdan hadisenin yaşandığı mescide; "Mescid-i Kibleteyn" (iki Kibleli Mescid) adı verildi. O tarihten sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem)'in unvanları arasına "İmamü'l-Kibleteyn" de eklendi.

KUBA MESCİDİ

Sevgili Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Medine'ye hicret ettiklerinde 12 Rebiülevvel pazartesi günü Kuba'ya ulaştı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), Medine'ye 5 km. mesafede bulunan Kuba köyünde 14 gün, bir rivayete göre de on geceden fazla kaldı ve bu süre içinde orada bir mescid inşa edildi.

Kuba Mescidi, yeryüzünde yapılan ilk mescid, üstelik Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek elleri ile temelini harç koyduğu bir mesciddir

Kuba Mescidi'ni ziyaret etmek ve burada iki veya dört rekât namaz kılmak müstehaptır. Medine'ye gidenler, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) namaz kıldığı Kuba Mescidi'ni ziyaret etmeyi namaz kılıp Kur'ân-ı Kerim okumayı ihmal etmezler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), cumartesi günleri bazen de pazartesi günleri ve ramazan ayının 17. günü Kuba Mescidi'ni ziyaret ederek burada namaz kılmıştır.

Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem), Kuba Mescidi ile ilgili şöyle buyurmuştur: "Kim evinde güzelce temizlenip abdest aldıktan sonra, başka maksatla değil de sadece namaz kılmak için Kuba Mescidi'ne giderse umre sevabı alır." (İbn Mâce, ikâmet 197)

HENDEK SAVAŞI

Mekkeli müşrikler civardaki kabilelerden para ile topladıkları askerlerle birlikte sayısı on bini aşan bir ordu vücuda getirdiler. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabı ile istişare etti. O esasen bir peygamberdi, vahye muhataptı ama ashabının kanaatlerini de dikkate almayı ihmal etmiyordu. Sonunda Medine'nin içeriden savunulmasına karar verildi ve şehrin belirli bir bölümüne hendek kazılarak müşriklerle karşı tarihe "Hendek Savaşı" olarak geçen başarılı bir savunma harbi yapıldı. Müslümanlara bir kez daha mağlup olan Mekkelilerin itibarı, Hendek Savaşı'ndan sonra daha da sarsıldı.

Medine üzerine büyük ümitlerle gerçekleştirdikleri son hamlelerinde de başarısız olan Mekkeliler, Müslümanlara karşı artık taarruz konumundan savunmaya geçtiler.

Hendek Savaşı'ndan sonra şehirde kalan son Yahudi kabilesi Benî Kurayza da Medine'den sürüldü. Böylece şehirde hiçbir Yahudi kabilesi kalmadı.

CENNETÜ'L-BAKÎ' KABRİSTANI

Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) zamanından bu yana Medine'nin en büyük kabristanı Cennetü'l-Bakî'dir. Cennetü'l-Bakî' ehli, haşir günü inşallah yüzleri hilalin on beşinci günü parladığı gibi haşrolacaktır.

Cennetü'l-Bakî'ye ilk defnedilen Müslüman, Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) sütkardeşi olan Osman b. Ma'zun (radiyallahu anh)'dır. Onun defnedilmesi sırasında Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) baş ve ayakucuna birer taş koyarak: "Bu ahirete ilk gidenimizdir." buyurdular. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) bazen cenaze namazlarını burada kıldırır ve bazen de ordularını buradan sefere uğurlardı.

Mescid-i Nebevi'nin doğu tarafındaki Cennetü'l-Bakî Mezarlığı'nı ziyaret etmek müstehaptır. Allah Resûlü'nü (sallallahu aleyhi ve sellem) görme şerefine nail olan, sesini duyan, onunla namaz kılan, İslamiyet uğrunda hiçbir fedakârlıktan çekinmeyen ve tarihe altın harflerle isimlerini yazdıran on bin civarında sahabe bu mezarlığa defnedilmiştir. Ayrıca Tabiun'dan da birçok büyük zevat burada bulunmaktadır. Sahabe mezarlarının yoğun olarak bulunduğu kısımda kabirlerin kime ait olduğu tam olarak bilinmemektedir. Mezarlık son derece sade, düz ve gösterişsizdir.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), zaman zaman Bakî' Kabristanı'nı ziyaret eder ve orada bulunanları selamlayarak şöyle dua ederdi: "Selam size ey müminler yurdunda bulunanlar! Yarın için geleceği va'dolunan şey size geldi. İnşallah biz de arkanızdan geleceğiz. Allah'ım, Bakî' Kabristanı'ndakileri başışla."

PEYGAMBER ÂŞIĞI NÂBÎ'NİN EDEB DERSİ VEREN ŞİİRİ

Peygamber âşığı şair Nâbî (1642-1712), hacca gitmek üzere bir kısım devlet erkânıyla birlikte yola çıkar. Ka-file Medine-i Münevvere'ye yaklaşmıştır. Vakit gecedir. Resûlullâh Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir an önce ulaşma özlemiyle konakladıkları bir yerde Nâbî'nin gözüne uyku girmemiştir. Fakat kafiledaki bir devlet adamı, hem de ayaklarını kibleye doğru uzatmış, uyumaktadır. Hz. Peygamber'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) beldesinde, edebe aykırı böyle bir gaflet hâlini bir türlü hazmedemeyen ve çok üzülen Nâbî, içinden gelen bir ilhamla aşağıdaki şiiri okumuştur. Ertesi gün sabah vakti şehre giren kervanı, minarelerde aynı şiiri okuyan müezzinlerin salâları karşılamıştır. Öyle anlaşılmaktadır ki bu şiir, gece müezzinlere rüyalarında öğretilmiş ve okumaları istenmiştir.

NA'T

Sakin terk-i edebden kûy-ı mahbûb-ı Hudâ'dır bu
Nazargâh-ı İlâhî'dir Makâm-ı Mustafâ'dır bu

Edebi terk etmekten sakın (edebli ol). Zira burası, Allah'ın Sevgilisi'nin bulunduğu yerdir. Bu yer, Cenâb-ı Hakk'ın nazargâhı, Muhammed Mustafa Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) makamıdır.

Felekde mâh-ı nev Bâbü's-selâm'ın sîne-çâkidir
Bunun kandîli cevzâ, matla'-ı nûr-i ziyâdır bu

Gökteki yeni ay, O'nun kapısının çılgın aşığıdır. Gökyüzündeki cevzâ yıldızı dahi, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) nurundan doğmaktadır.

Habîb-i Kibriyâ'nın hâb-gâhıdır fazîletde
Tefvuk-kerde-i Arş-ı Cenâb-ı Kibriyâ'dır bu

Burası Allah'ın habibinin istirahat buyurdıkları yerdir. Fazilet cihetinden (düşünülürse) Cenâb-ı Hakk'ın arşının üstündedir. (Allah Teâlâ'ya yakınlık bakımından meleklerin önündedir.)

Bu hâkin pertevinden oldu deycûr-ı adem zâil
Amâdan açdı mevcûdât dü-çeşmin tûfîyâdır bu

Bu mübarek yerin toprağının parlaklığından, yokluk karanlıkları zâil oldu. (Varlık âlemi O'nun yüzü suyu hürmetine vücut buldu.) Mevcûdat iki gözünü körlükten açtı. Zira O, kör gözlere şifa veren sürmedir. (Bu mısradaki iki mânâ gizlidir. Birincisi âlem karanlıklardan Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) vasıtasıyla gözünü açıp Hak ve hakikati görmeye başladı. İkincisi körlük âlemi yani yokluk âlemi, O'nun yüzünden varlık sahasına çıktı.)

Mürâât-i edep şartıyla gir Nâbî bu dergâha
Metaf-ı kudsiyândır cilve-gâh-ı enbiyâdır bu

Ey Nâbi! Bu dergâha edebinle gir. Zira burası büyük meleklerin etrafında pervane olduğu ve peygamberlerin hürmetle eğildiği bir yerdir..

(Bugünkü Türkçe'ye aktaran: Merhum Dr. Selçuk Eraydın /Nesil Dergisi, Ekim 1978, İstanbul)

- 1- Mina
- 2- Muzdalife
- 3- Arafat
- 4- Nemra Maccidi
- 5- Sevr Dođi

- 1- Continental Oteli
- 2- Hilton Oteli

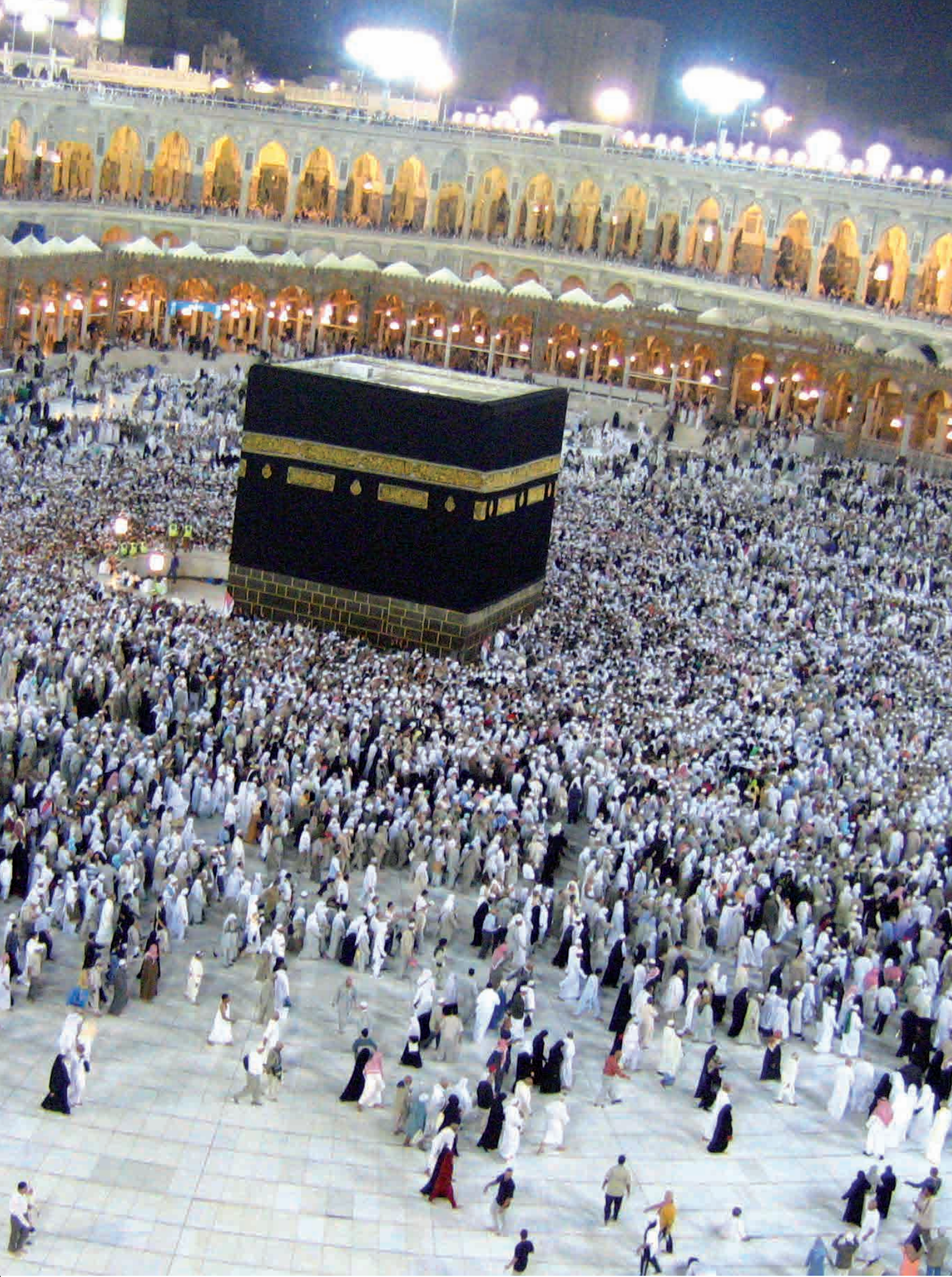
MEKKE-İ MÜKERREME

Mekke, Allah'a kulluk maksadı ile yapılmış ilk mâbed olan Kâbe'nin bulunduğu kutsal beldedir. İslam Âlemi'nin kutsal kenti Mekke, Arap Yarımadası'nın kuzeyinde Batn-ı Mekke (Bekke) adı verilen bir vadi üzerinde kurulmuştur. Kâbe bu vadinin merkezinde yer alır. Ebu Kubeys (Safa ve Merve Tepeleri), Sevr, Nur (Hira), Kuaykiân ve Sebir dağları arzin göbeği olan Kâbe'yi kuşatmıştır. Haccın rükünlerinin yerine getirildiği mekânlardan Arafat, Müzdelife ve Mina, Mekke'nin doğusunda yer alır.

Mekke ve çevresi çöl karakterli bir araziye sahip olup iklimi kurak ve sıcaktır. Doğal bitki örtüsü dikenli bodur ağacı ve çalılıklardan meydana gelir. Yağışların düzensiz olduğu Mekke, tarih boyunca pek çok sel baskınına uğramıştır. Kuraklıktan ötürü tarım yapılmayan bölge Kur'ân-ı Kerim'de "Ekin bitmeyen bir vadi" olarak nitelendirilmiştir (İbrahim, 14/37)

Kâbe, dünyanın her tarafındaki Müslümanların kiblesidir. Bu münasebetle İslam coğrafyacıları Dünya'nın, Mekke merkezinde yer alan Kâbe'ye göre çizimlerini yapmıştır. Çizimlerde daire şeklindeki Dünya'nın merkezi Kâbe'dir. Yeryüzündeki ülkelerin her biri de Kâbe'nin bir cephesine bakmaktadır. Müslümanların Kâbe'nin etrafında gerçekleştirdikleri tavaf, aynı zamanda dünyanın kendi etrafındaki dönüşünü ifade etmektedir.

Mekke'ye Kâbe'yi barındırması, dolayısıyla dini bir merkez ve kutsal bir belde olması münasebetiyle tarihte pek çok ad verilmiştir. "Bekke, Salâh, Bâsse, Bathâ, Fârân, Bessâse, Arş, Tâc, Ümmü'r-Rahmân, Kadis, Makdese el-Beledü'l-Haram, el-Mescidü'l-Haram" bu isimlerden bazılarıdır.

MEKKE! SEN NE HOŞ BELDESİN

Resûlullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Mekke'nin fazileti ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

- * “Yeryüzündeki en hayırlı ve Allah Teâlâ'nın en sevdiği belde Mekke'dir.”
(Tirmizî, menâkıb 68)
- * “Orada yapılan hayırlı iş (namaz vs.), yüz bin değerindedir.”
(İbn Mâce, ikâmetü's-salât 195)
- * Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), Ramazan ayını Mekke'de geçirmenin sevap olduğunu belirtmiştir. Tabî ki Mekke'ye gitmek ve orada ibadet etmekle ilgili bu tavsiyeler, imkân bulanlar, durumu ve vakti müsait olanlar içindir.
- * Mekke, pek çok peygamberin vefat ettiği yerdir. Ancak defnedildikleri yerler belli değildir. Bununla birlikte onların çoğunun, özellikle Mekke'nin Mina bölgesinde buldukları, Hz. Peygamber tarafından haber verilmiştir.
- * İbnu Abbas radiyallahu anhüma anlatıyor: “Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm Mekke'ye hitaben şöyle buyurdular: “Sen ne hoş beldesin. Seni ne kadar seviyorum! Eğer kavmim beni buradan çıkmaya mecbur etmeseydi, senden başka bir yerde ikâmet etmezdim.”
(Tirmizî, menâkıb 68)

- ✽ Allah'ın evi olarak adlandırılan Kâbe, Mekke şehrinde bulunmaktadır. Allah Teâlâ, Mekke'yi mübarek kılmış ve hürmete lâyık bir belde olarak belirlemiştir. Bundan dolayı Mekke'ye karşı saygısızlık yasaktır.
- ✽ Mekke bütün şehirlerin aslı ve anasıdır. Kur'ân-ı Kerim, Mekke'yi “şehirlerin anası” (En'âm, 6/92) olarak tanıtmıştır. Dünyanın ilk yaratılan kısmının Kâbe'nin bulunduğu yer olduğu şeklindeki rivâyetler de bu âyeti izah eder mâhiyette sayılabilir.

Kur'ân-ı Kerim'in ifadesiyle, Mekke emin yerdir:

- ✽ “Ben ancak, bu şehrin (Mekke'nin) Rabbine -ki O burayı dokunulmaz kılmıştır- kulluk etmekle emrolundum.” (Neml, 27/91)
- ✽ “Çevrelerinde insanlar kapılıp götürülürken, bizim (Mekke'yi) güven içinde kutsal bir yer yaptığımızı görmediler mi?” (Ankebût, 29/67)
- ✽ “Şu emin beldeye yemin ederim ki” (Tîn, 95/3)
- ✽ “İbrahim şöyle demişti: Rabbim, bu şehri (Mekke'yi), emniyetli kıl” (İbrahim, 14/35)
- ✽ Mekke, bereketli bir yerdir. Hz. İbrahim, Mekke'nin emin bir belde ve bereketli bir şehir olması için dua etmiş ve duası kabul edilmiştir. (Bakara, 2/126)
- ✽ “İbrahim demişti ki: Ey Rabbim! Burayı emin bir şehir yap, halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları çeşitli meyvelerle (ürünlerle) besle.” (Bakara, 2/126)
- ✽ “Biz onları, kendi katımızdan bir rızık olarak her şeyin ürünlerinin toplanıp getirildiği güvenli, dokunulmaz bir yere (Mekke'ye) yerleştirmedik mi?” (Kasas, 28/57)

KÂBE'NİN İNŞASI

K

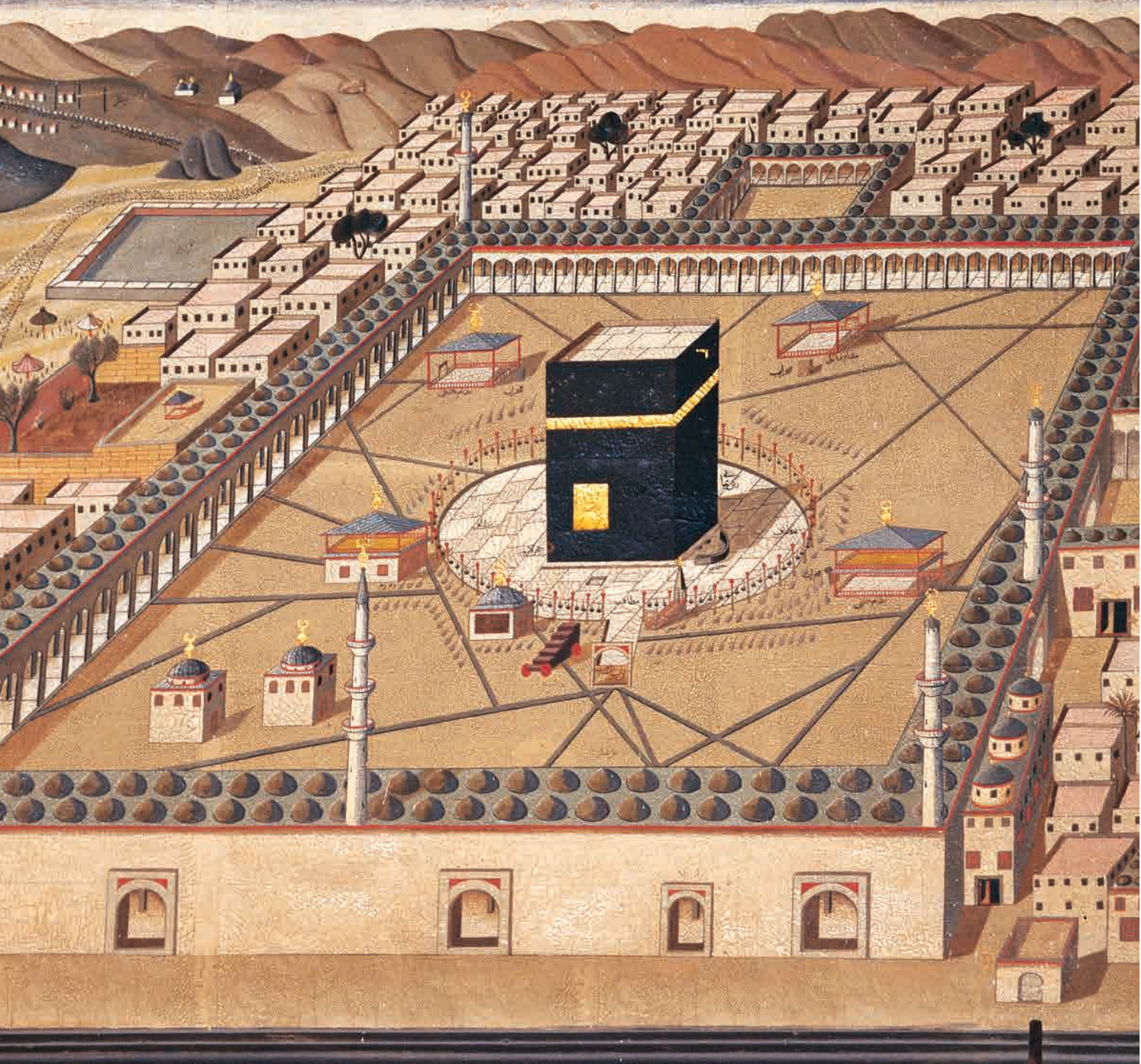
âbe'yi ilk inşa edenin ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem olduğu nakledilir. Kâbe'nin yapılışı hakkındaki rivayetlere göre Hz. Âdem ile Havva, cennetten çıkarıldıkları vakit yeryüzünde Arafat'ta buluşurlar ve bugün Kâbe'nin bulunduğu yere gelirler. Hz. Âdem, bu buluşmaya şükür olmak üzere Rabbine ibadet etmek ister ve cennette iken, etrafında tavaf ederek ibadet ettiği nurdan sütunun tekrar kendisine verilmesini diler. İşte o nurdan sütun orada tecelli eder ve Hz. Âdem onun etrafında tavaf ederek Allah'a ibadet eder. Bu nurdan sütun, Hz. Şî't zamanında kaybolur, yerinde siyah bir taş kalır. Bunun üzerine Hz. Şî't, onun yerine taştan dört köşe bir bina yapar ve o siyah taş binanın bir köşesine yerleştirir. İşte bugün Hacer-i Esved diye bilinen siyah taş odur. Sonra Nuh Tufanı'nda bu bina, kumlar altında uzunca bir süre gizli kalır. Hz. İbrahim, Allah'ın emriyle Kâbe'nin bulunduğu yere gider, oğlu İsmail'i annesiyle birlikte oraya yerleştirir. Sonra İsmail ile beraber Kâbe'nin bulunduğu yeri kazar. Hz. Şî't tarafından yapılan binanın temellerini bulur ve o temellerin üzerine bugün mevcut olan Kâbe'yi inşa eder. "Bir zamanlar İbrahim, İsmail ile beraber Beytullah'ın temellerini yükseltiyor, (şöyle diyorlardı): Ey Rabbimiz! Bizden bunu kabul buyur; şüphesiz sen işitensin, bilensin"(Bakara, 2/127) âyetindeki "Beytullah'ın temellerini yükseltiyor." kısmı Kâbe'nin Hz. İbrahim'den önce varolduğunu ve Hz. İbrahim'in, Kâbe'yi daha evvelki yerinde, yeniden inşa ettiğini gösterir.

Hz. İbrahim, kendisine gelen vahiy ile Kâbe'nin inşasıyla vazifelendirilir. Kâbe duvarları istenilen yüksekliğe ulaşınca üzeri açık halde bırakılır. Hz. İbrahim, tavafa başlangıç noktası olmak üzere, bir köşeye de Hacer-i Esved'i yerleştirir. Bu taş o zaman Ebû Kubeys dağındadır. Ebû Kubeys dağı, Kâbe'nin hemen yanındadır.

"İbadet
yeri olarak
yeryüzünde
yapılan ilk bina
Kâbe olup, pek
feyizlidir..."

(Âl-i İmrân, 3/96)

وما أبقوا لصلى اللينف ولسير زيارته الذنيا وشفا عمن العقبى الهمر اغفر لى واخر لناظره واعطى السعيل من عولله دار الفقير الى الخى الفير الى الخى

KÂBE

VE ETRAFI

Kâbe: Yüksekliği 13 m. olan Kabe, 145 metrelik bir alan üzerinde kurulmuş taş bir binadır. Kâbe'den bahsederken Mescid-i Haram'ı da tarif etmekte fayda vardır. Çünkü Mescid-i Haram (Harem-i şerif), Kâbe'yi çevreleyen kısımdır. Etrafı kubbeli ve ortası açıktır. Mescid-i Haram'ın içinde, Kâbe, Hz. İbrahim'in (aleyhisselâm) makamı, Zemzem kuyusu bulunmaktadır. Harem-i Şerif'in minareleri ve pek çok kapısı vardır. Kâbe, Harem-i Şerif'in ortasındadır ve üzeri siyah örtülerle örtülüdür. Hacer-i Esved'in bulunduğu köşeyi esas aldığımızda ve Kâbe'yi tavaf ettiğimiz şekilde Kâbe'nin sol tarafımızda olduğunu göz önüne aldığımızda, Kâbe'nin dört köşesinden birincisine; Rûkn-i Hacer-i Esved denir. Ondan sonra gelen ikinci köşeye Rûkn-i Irakî, üçüncüsüne Rûkn-i Şâmî, dördüncüsüne Rûkn-i Yemânî denir. Kâbe'nin kapısı Hacer-i Esved'e yakındır. Kapı, yer hizasında değildir, eşiği yüksekte bulunduğundan, içine girmek için merdiven kullanılır. Kâbe'nin iç yüzü mermerdir ve dışı gibi içi de örtü ile kaplıdır. Kâbe'nin iç duvarında âyet-i kerimeler yazılmaktadır. Kâbe'nin içi boştur.

Mültezem: Hacer-i Esved'in olduğu köşe ile Kâbe kapısı arasındaki kısma denir. Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), burada dua etmiş ve burada yapılan duanın kabul olacağını haber vermiştir. Mültezem'de dua edilir.

Hicr-i İsmail (Hatîm): Kâbe'nin kuzey tarafında

ve yarım daire şeklindeki bir duvar ile çevrilmiş kısımdır. Peygamberimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) bildirdiğine göre daha önceki devirlerde Kâbe, bu kısmı da içine alacak şekildeydi. Onun için bu kısım Kâbe'nin içinden sayılır. Burada namaz kılan Kâbe'nin içinde namaz kılmış sayılır. Hicr-i İsmail'in diğer bir adı da Hatîm'dir.

Mizâb-ı Kâbe (Altınoluk): Kâbe'nin üzerindeki yağmur sularının akması için yapılmış oluğun adıdır. Altından yapıldığı için Türkçe'de "altınoluk" diye isimlendirilmiştir. Kâbe'nin, Hicr-i İsmail denilen yönünde bulunmaktadır.

Şitâre: Kâbe örtüsüne denir. Kâbe'nin dört tarafını kuşatan bu örtü, siyah ibrişimden dokunur ve üzeri âyetlerle tezyin edilir.

Metâf: Kâbe'yi tavaf esnasında dönülen alana denir.

Makâm-ı İbrahim: Hz. İbrahim'in Beytullah'ı inşa esnasında iskele olarak kullandığı ve insanları hacca davet ederken üzerine çıktığı taşın adıdır. Üzerinde Hz. İbrahim'in ayak izleri bulunan taş, bir camekân içinde bulunmaktadır. Tavaftan sonra Makâm-ı İbrahim'in arkasında iki rekât tavaf namazı kılmak vâciptir. Burada yer bulamayanlar ise Harem-i Şerif'in müsait bir yerinde tavaf namazlarını kılarlar.

Hacer-i Esved: Hacer-i Esved, kara taş demektir. Kâbe'nin doğu yönündeki köşesinde bulunmaktadır. 18-19 cm. çapında, kızılkahve renginde parlak bir taştır. Hacer-i Esved'in cennetten indirildiği ifade edilmektedir.

Hacer-i Esved hakkında Resûlullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

*"Hacer-i Esved'i, bir melek cennetten indirmiştir."
(Münâvî, Feyzü'l-kadir 3/410)

*"Hacer-i Esved, cennetten indirildiğinde beyazdı. İnsanoğlunun hataları onu kararttı."
(Tirmizî, hac 49)

*"Kıyâmet günü Hacer-i Esved, kendisini hakıyla istilâm edenlerin lehine şahitlik edecektir. (Tirmizî, hac 113)

Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), her tavafta Hacer-i Esved'e dokunup öperdi. (Buhârî, hac 50) Bundan dolayı Hacer-i Esved'i öpmek sünnet olmuştur.

Hacer-i Esved'in, Kâbe'nin bir köşesine Hz. İbrahim tarafından tavafa başlama yerini belirlemek amacıyla konulduğu belirtilmiştir. Bu mübarek taşın bulunduğu köşeden Kâbe tavafa başlanır ve aynı noktada tamamlanır. Tavafin her şavtına başlarken ve bitirirken Hacer-i Esved'in üzerine iki el konulup öpülür ve sonra ellerin içi öpülür. Buna istilâm denilir. Kalabalıktan yaklaşılamaz ise hizasına gelince durulur ve iki el kaldırır ve ellerin iç kısmı Hacerü'l-Esved'e yönelik olduğu halde eller, Hacer-i Esved'in üzerine konuyormuş gibi tutulur. Bu esnada tekbir (Bismillahi Allahu Ekber), tehlil (Lâ ilâhe illallah), hamdele (Elhamdülillah) ve salvele (Peygamberimiz'e salavat) söylenebilir.

Tavafta izdiham olduğu zaman Hacer-i Esved'i öpmek veya dokunmak için başkalarına eziyet edilmemesi gerekir. Bu durumda uzaktan işaretle selâmlamakla yetinmek daha uygundur. Çünkü Hacer-i Esved'e dokunmak sünnet, başkalarına zarar vermekten kaçınmak ise vaciptir. Nitekim Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), Veda Haccı'nın tavafında Hacer-i Esved'i elinde ki değnekle işaret ederek istilâm etmiştir.

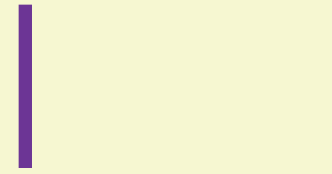

MEKKE'DE DUALARIN KABUL OLDUĞU YERLER

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), "Hac ve umre için Beytullah'a gidenler, Allah'ın elçileridir (geride kalan Müslümanların, oradaki temsilcileridirler). Dua ederlerse, Allah dualarını kabul eder, mağfiret dilerlerse, bağışlar." (İbn Mâce, menâsik 5) buyurmuştur. Hac veya umre yapan Müslümanlar, bu hadisteki müjdeyi fırsat bilip, hem kendileri için hem de diğer Müslümanlar için, bol bol dua etmelidirler. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), duaların kabul edildiği yerleri de bildirmiştir. Bu yerler şunlardır:

1. Kâbe'nin içinde
2. Kâbe'yi tavaf esnasında
3. Hacer-i Esved'den bir önceki köşe olan, Rûkn-i Yemânî denilen köşeyi mesh ederken
4. Hacer-i Esved'in yanında
5. Hafîm denilen Kâbe'nin yan kısmında
6. Mültezem'de
7. Makâm-ı İbrahim'in yanında
8. Zemzem kuyusunun yanında. Günümüzde bu kuyu açıkta değildir. Zemzem'in çıktığı yer, Hacer-i Esved'e yakın bir yer ile Makâm-ı İbrahim arasındadır.
9. Makâm-ı İbrahim ile Zemzem arasında. Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), burada namaz kılip dua etmişlerdir.
10. Safâ tepesinde
11. Merve tepesinde
12. Safâ ile Merve arasında. Günümüzde bu kısım, yeşile boyanmış direklerle belirlenmiştir.

KÂİNAT, TELBİYEYE İŞTİRAK EDER

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: "Telbiyede bulunan hiçbir Müslüman yoktur ki, onun sağında ve solunda bulunan taş, ağaç, sert toprak onunla birlikte telbiyede bulunmasın, bu iştirak (sağ ve solunu göstererek) şu ve şu istikamette arzın son hududuna kadar devam eder." (Tirmizi, Hacc 14)

De ki "Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin ki"

(Furkan, 25/77)

MEKKE'DEKİ ZİYARET YERLERİ

NUR DAĞI HİRA MAĞARASI

Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem), Cebrail vasıtası ile ilk vahyin geldiği yer olan "Hira Mağarası", Nur Dağı'nın tepesinde bulunmaktadır. İslâm güneşinin doğmaya, ilahi mesajın yayılmaya başladığı yer olan Hira Mağarası, Mekke'nin kuzey doğusunda, Mekke-Mina yolu üzerindedir. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem), Cebrail tarafından göğsünün yarılması hadisesi de burada meydana gelmiştir. Rivayetlere göre; Nur Dağı'nın bir özelliği de, Kâbe'nin ilk yapılışında temel taşlarının buradan alınmış olmasıdır.

Mağara, 200 m. yükseklikte olan Nur Dağı'nın tepesinde, sarp kayalıkların zirvesindedir. Normal şartlar altında sabah serinliğinde, yaklaşık bir saatte çıkılabilen mağara, İslam'ın ilk yıllarından günümüze sadeliğini ve mütevazı görünümünü muhafaza etmiştir.

Rahmet Dağı (Arafat)

Nur Dağı

Hira Mağarasının Girişi

SEVR DAĞI

Mekke'nin güneyinde Kâbe'ye yaklaşık 4 km. uzaklıkta ve 500 m. yüksekliğindedir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) ve Hz. Ebû Bekr, Mekke'den Medine'ye göç ederlerken buradaki bir mağarada üç gün gizlenmişlerdi.

Bu âyetler Hz. Ebubekir ile Efendimizin hicret yolculuğunda Sevr mağarasına sığındıkları zaman çaresiz kaldıkları bir durumda Allah'ın onları koruduğunun açık delilidir: "Eğer Siz Peygambere yardımcı olmazsanız, Allah vaktiyle ona yardım ettiği gibi yine yardım eder. Hani kâfirler onu Mekke'den çıkardıklarında, iki kişiden biri olarak mağarada iken arkadaşına: "Sen hiç tasalanma, zira Allah bizimle beraberdir." diyordu. Derken Allah onun üzerine sekinetini, huzur ve

güven duygusunu indirdi ve onu, görmediğiniz ordularla destekledi. Kâfirlerin davasını alçalıttı. Allah'ın dini ise zaten yücedir. Çünkü Allah azîzdür, hakîmdir (mutlak galiptir, tam hüküm ve hikmet sahibidir)" (Tevbe, 9/40)

ARAFAT

Mekke'nin güneydoğusunda, şehre 20 km. mesafededir. Batısında Peygamberimizin Veda Haccı'nda konakladığı yere yapılan Nemire Mescidi yer alır. Doğusunda ise Rahmet Tepesi bulunur. Burada Allah Resûlü Veda Hutbesi'ni irad etmiştir.

Kelime olarak Arafat, "bilme, anlama, tanıma" ve "güzel koku" gibi manalara gelen bir kökten gelmiştir. Dünyanın her tarafından gelen insanla-

Müzdelife

rın bu yerde birbirleriyle görüşüp tanışmaları veya günahlarını itiraf ederek Allah'tan af dilemeleri, affedilmelerinden sonra günah kirlerinden temizlenip Allah katında güzel bir kokuya sahip olmaları sebebiyle bu ad verildiği ileri sürülmüştür.

MÜZDELİFE

Müzdelife, Harem sınırları içinde Arafat ile Mina arasında kalan bir bölgenin adıdır. Hac zamanı, Arefe günü akşamı Arafat'tan buraya gelinir. Şeytana ve taraftarlarına karşı ertesi gün yapılacak sembolik protestoda atılacak küçük taşlar, genellikle Müzdelife'de toplanır. Burada ikinci kez durulan vakfe, Allah'ın huzurunda bilişmeyi ve bilinçleşmeyi pekiştirir.

MİNA

Mekke'nin kuzeydoğusunda Müzdelife ile Akabe Tepesi arasında kalan geniş bölgeye denir. Cemerât ismiyle bilinen şeytan taşlama yerleri, Peygamberimizin Mina günlerini geçirdiği mekâna yapılan Mescidu'l-Hayf burada bulunmaktadır. Müzdelife vakfesinden sonra hacılar Mina'ya gelerek haccın vaciplerinden olan ve bayramın ilk üç günü belirlenen uygun saatlerde devam eden şeytan taşlama görevini burada yerine getirirler. Bayramın bir ve ikinci gecesini Mina'da geçirmek de haccın sünnetlerinden biridir. Mina, aşırı istek, arzu demektir. Mina, Hz. İbrahim ile oğlu İsmail'in, Allah'a olan aşklarının sınındığı yerdir. Bu sınavda Hz. İbrahim, ahir ömründe

Mina

Cennetü'l-Muallâ Kabristanı

Hz. Peygamber'in Doğduğu Yer

kendisine verilen biricik oğlunu Allah için kurban etmek; İsmail ise, bu uğurda canını vermek gibi çok ciddi bir sınavdan geçmektedirler. Bir tarafta Allah'ın emri ve aşkı, diğer tarafta ise ciğerparesi vardır ve her ikisi de sınanmaktadır. Allah sevgisi mi, evlat sevgisi mi? Allah sevgisi mi, yaşama arzusu mu?

CİN MESCİDİ

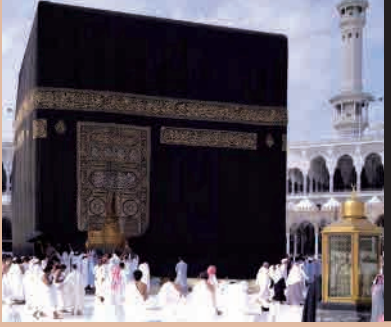
Cennetü'l-Muallâ mezarlığına yakın bir yerdedir. Rivâyetlere göre Resûlullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem), Cin Sûresi burada nâzil olmuştur. Bir başka rivâyette ise cinlerden bir grubun, Hz. Peygamber'e İslâm dinini kabul ettiklerini bildirdikleri yerdir.

HZ. PEYGAMBER'İN DOĞDUĞU YER

Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) 12 Nisan 571 tarihinde doğduğu evin yerine, bugün kütüphane inşa edilmiştir. Safâ ve Merve tarafından Mescid-i Haram'dan çıkıldığında, dış avluda yer almaktadır.

CENNETÜ'L-MUALLÂ KABRİSTANI

Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) annesi Hz. Âmine ile Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) hanımı ve aynı zamanda ilk Müslüman olan kişi Hz. Hatice'nin kabri, Mekke'de Cennetü'l-Mualla mezarlığında. Ayrıca birçok sahabe'nin ve büyük İslâm âlimlerinden bazılarının kabri de bu mezarlıktadır.

GÜNAHLARI TEMİZLEYEN İBADET UMRE

Umre: Umre kelimesi, ziyaret etmek anlamına gelmektedir. Dini bir terim olarak umre, "Belirli bir zamana bağlı olmaksızın ihrama girerek Kâbe'yi tavaf etmek, Safa ile Merve arasında sa'y yapmak ve tıraş olup ihramdan çıkmaktan" ibarettir.

Umrenin iki farzı vardır: İhram ve tavaf. Bunlardan ihram şart; tavaf, rükündür. Vacipleri ise sa'y ile tıraş olup ihramdan çıkmaktır. Ömürde bir defa umre yapmak sünnettir.

Kur'ân-ı Kerim'de Allah Teâlâ: "Haccı ve umreyi Allah için tamamlayın." (Bakara, 2/196) buyurmuştur. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), İslâm dininin şartlarını sayarken hac ve umreyi de saymıştır. O (sallallahu aleyhi ve sellem), aynı zamanda umre yapmaya teşvik etmiş, sevabını anlatmış ve kendisi de umre yaparak umrenin yapılışını göstermiştir. O'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) umre ile ilgili sözlerinden bazıları şunlardır:

*"Umre, daha sonraki bir umreye kadar işlenen günahlara keffârettir. Mebrûr (kabul edilmiş) haccın karşılığı ise, ancak cennettir."(Buharî, Umre 1)

*Hz. Peygamber, hac ve umreyi en faziletli, en değerli ameller arasında saymıştır. Hatta bu iki amelin derecesine, ancak benzerlerini yapanların (yani hac ve umre yapanların) ulaştığını haber vermiştir. (Ahmet b. Hanbel, Müsned 4/114)

*"Ramazan ayı geldiği zaman, o ay içinde bir umre yap. Çünkü Ramazan içinde yapılan umre (sevap bakımından) hac gibidir." (Buharî, Umre 4) Sahabelerden İbn Abbas da umrenin, küçük hac olduğunu söyleyerek, önem ve sevap bakımından hac gibi olduğuna işaret etmiştir.

*"Hac ile umre, körüğün demirdeki pislikleri temizlemesi gibi, günahı ve fakirliği giderir." (Tirmizî, hac 2)

"Umre, daha sonraki bir umreye kadar işlenen günahlara keffârettir."

(Buharî, Umre 1)

*Hz. Peygamber, Allah Teâlâ'nın şöyle buyurduğunu haber vermiştir: "Bedenine sıhhat, geçimine genişlik verdiğim bir kul, beş yıl geçtiği halde bana yönelmezse (Kâbe'yi ziyaret etmezse) o kimse, (sevaplardan) mahrumdur." (Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ 5/262)

Umrenin hükmü hususunda, mezhepler arasında farklı hükümler bulunmaktadır. Hanefîler'e göre farz derecesinde olmayan ancak yerine getirilmesi gereken sünnet hükmünde bir ibadettir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), umrenin farz olup olmadığı şeklinde bir soru soran kimseye, umrenin farz olmadığını belirttikten sonra ancak "Umre yapman senin için hayırlıdır." şeklinde bir cevap vermiştir. Böylece Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem),

umrenin fayda sağlayacağına işaret etmiştir. Sahabelerden Abdullah b. Abbas, "Hac ve umreyi Allah için tamamlayın." âyetiyle ilgili olarak, "Şüphesiz ki Allah'ın Kitabı'nda umre, hac ile beraber zikredilmiştir" diyerek umrenin mutlaka yapılması gereken bir ibadet olduğunu belirtmiştir. Hz. Ömer'in oğlu Abdullah ise, Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem), umreyi İslâm'ın şartlarından saydığını belirterek, imkân bulan herkesin muhakkak bir hac ve umre yapması gerektiğini söylemiş, "Hac ve umre iki farzdır." demiştir. Bunun yanında Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) de dört defa umre yapması, imkân bulunduğu umrenin muhakkak yapılması gerektiğini gösterir.

UMRE İLE İLGİLİ BİLMEMİZ GEREKENLER

Dr. Aynur URALER

Âfâkî: Mekke'nin dışında ikamet edip hac veya umre için Mekke'ye girerken mîkât bölgesi denilen yerleri ihramlı geçmesi gereken kimse demektir. Hac veya umre tamamlandıktan sonra bu kişiler de Mekke'de ihramsız olarak kalabilirler.

Cinayet: Hac veya umre için ihrama girmişken ceza gerektiren şeyleri yapmaya denir. Bunlar, yapılması gereken işlerden birini terk etmek, geciktirmek veya yasak olan davranışlardan birini yapmaktır.

Hervele: Safâ ve Merve tepeleri arasında gidip gelirken (sa'y yaparken) düzlüğe inildiğinde, erkeklerin süratli ve canlı yürümeleridir. Kadınların hervele yapmaları gerekmez. Günümüzde ibadet edenlere kolaylık sağlamak maksadıyla hervele yapılacak kısımdaki sütunlar yeşile boyanmıştır.

İhram: Hac veya umre yapacak olan kimselere diğer zamanlarda helâl olan bir kısım fiillerin, belirli bir süre için yasaklanması demektir. Hac ve umre bitince bu yasaklar da kalkar.

Hac ve umre niyetiyle erkeklerin sarındıkları dikiş-

Harem: Mekke ve civarını kapsayan, sınırları belirlenmiş olan bölgenin adıdır. Mekke'nin takriben on millik çevresini içine alır. Harem bölgesinin sınırları, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından tesbit edilmiştir. Buraya harem isminin verilmesinin sebebi, hürmete lâayık bir yer olması ve bu bölgede zararlılar dışındaki canlıların öldürülmesinin, bitkilere zarar verilmesinin haram kılınmış olmasındandır.

Halk ve Taksir: "Halk", saçların dipten tıraş edilmesi; "taksir" ise saçların kısaltılması demektir. Hac ve umre ibadetleri bitince ihramdan çıkmak için başın tıraş edilmesi veya saçların kısaltılması gerekir. Kadınlar, sadece saçlarını kısaltırlar.

siz beyaz iki parça örtüye de ihram denilir. Bu örtülerden biri peştamal gibi belden aşağısını örter (buna izâr denilir), ikincisi belden yukarısını örter (buna ridâ denilir). Hac veya umre tamamlanınca erkekler normal kıyafetlerine dönerler.

İhramdan çıkmak: Hac veya umre yapanların, ibadetlerini tamamladıktan sonra saçlarını tıraş etmeleri veya kısaltmalarıyla birlikte, daha önce ihrama girmekle yasaklanan şeyleri yapmalarının serbest hale gelmesidir.

İhram namazı: İhrama girmeden önce iki rekât namaz kılmak sünnettir. Bu namazın ilk rekâtında, Fâtiha'dan sonra Kâfirûn, ikinci rekâtında da

İhlâs Sûresi okunur.

İstilâm: Hacer-i Esved'in üzerine elle dokunup öpmek demektir.

Keffâret: İşlenen yasakların (bu yasaklara cinayet denir) cezasıdır. Suçların çeşidine göre ya sadaka, ya oruç, ya da kurban kesmek şeklinde olur.

Menâsik: Hac ve umre ibadetiyle ilgili fiillerdir.

Mes'â: Safâ ile Merve arasında sa'y edilen yani gidilip gelinen yere mes'â denir.

Mikât: Diğer şehirlerden ve memleketlerden Mekke'ye hac veya umre yapmak için gelen kimselerin ihrama girme yerleridir. Bu yerlerde ihrama girmeye niyet edilir, ihram namazı kılınır ve bu yerlerden itibaren, hac veya umre yapacak kimseler için ihram yasakları başlamış olur.

Safâ'ya üç dönüş olmak üzere yedi şavttan ibârettir.

Şavt: Kâbe'nin etrafını tam olarak dönmektir. Hacer-i Esved'in bulunduğu köşeden başlayıp yine aynı köşeye gelmekle bir şavt tamamlanmış olur. Safâ'dan Merve'ye bir defa gidişe de şavt denir.

Tavaf: Kâbe'nin etrafını usûlüne göre yedi defa dönmektir. Başka bir ifadeyle bir tavaf yedi şavttan meydana gelir.

Tehîl: "Lâ ilâhe illallâh" (Allah'tan başka ilâh yoktur) sözünü söylemektir.

Daha uzun ifade edilerek de söylenir: "Lâ ilâhe illallâhü vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülk ve lehü'l-hamd ve hüve alâ külli şey'in kadîr" (Allah'tan başka kulluk edilecek hiçbir ilâh yoktur. Tektir, eşi ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd

Erkekler ihram denilen iki parça örtüye buradan itibaren bürünmek zorundadırlar.

Remel: Erkeklerin, tavafın ilk üç şavtında (Kâbe'yi ilk üç dönüş sırasında), sağ omuzları açık olarak, kısa adımlarla, koşar gibi süratli ve canlı bir şekilde yürümeleridir. Kadınlar remel yapmazlar.

Safâ ve Merve: Mescid-i Haram'ın doğu kısmında yer alan iki tepedir. Sa'y, bu iki tepe arasında gidip gelmekle yapılır. Safâ ile Merve arası, yaklaşık 350 metredir.

Sa'y: Safâ ile Merve arasında yedi kere gidip gelmektir. Safâ'dan Merve'ye dört gidiş, Merve'den

O'na mahsustur, O her şeye kâdirdir.)

"Lâ ilâhe illallahu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillâhi-hamd" (Allah'tan başka kulluk edilecek hiçbir ilâh yoktur. Allah büyüktür ve Allah büyüktür, hamd O'na mahsustur.)

Tekbir: "Allahu ekber" (Allah en büyüktür)" demektir.

Telbiye: İhramlı olarak "Lebbeyk Allahümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnnel-hamde ve'n-nimete leke ve'l-mülk lâ şerîke lek" (Buyur Allahım buyur. Buyur, senin ortağın yoktur, buyur. Hamd ve nimet senindir, mülk de senindir. Bütün bunlarda Senin ortağın yoktur.) duasını söylemektir.

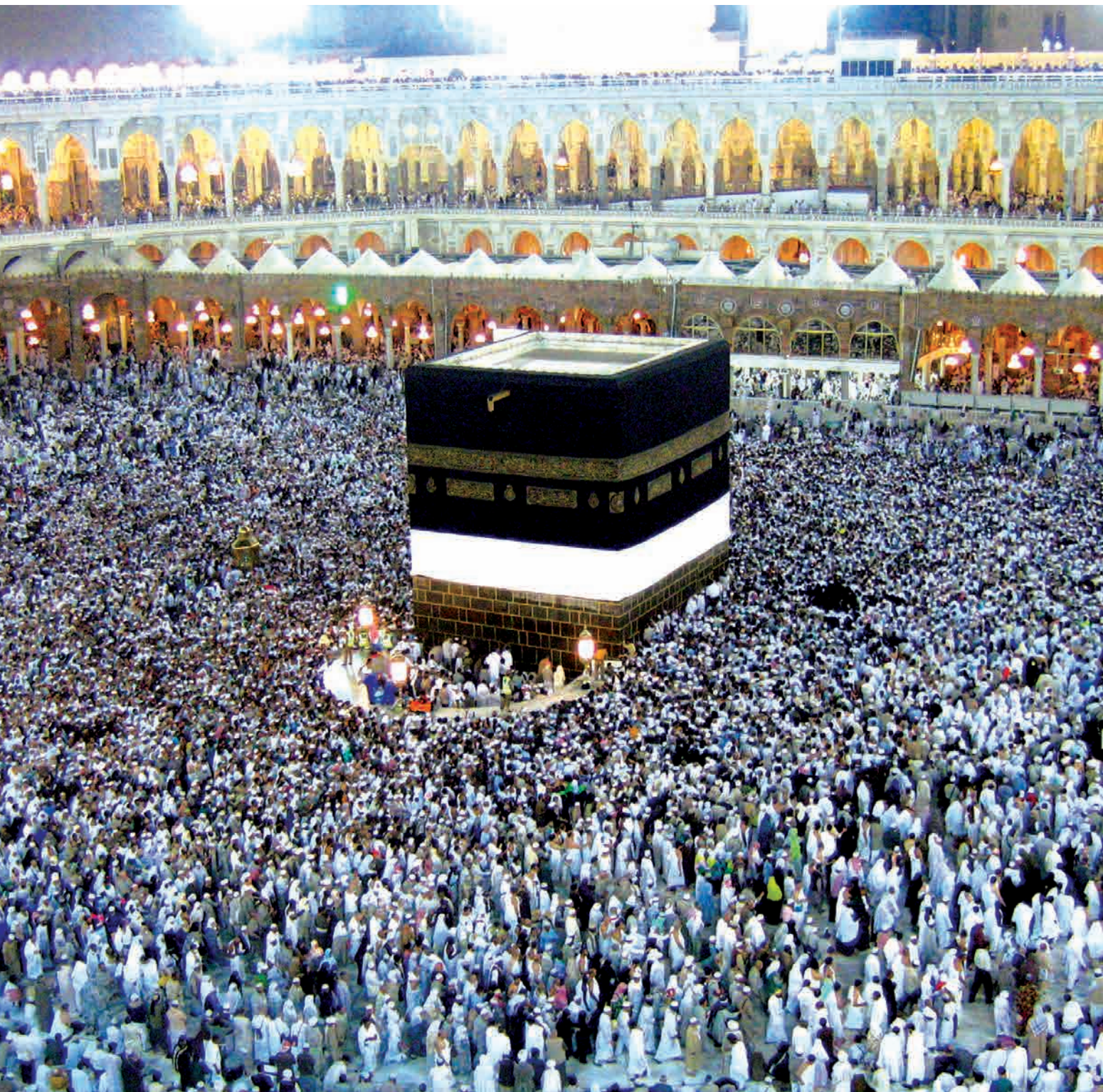

TAVAFTA HIZLI YÜRÜYÜŞÜN HİKMETİ NEDİR?

“... dünyanın bu en
kıdemli mabedini
bir kere daha
tavaf etsinler.”

(Hac, 22/29)

Jbn Abbas (radiyallahu anh) rivayet ediyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabı Mekke'ye, Medine hummasından bitkin düşmüş bir hâlde geldiler. Müşrikler (şehirde menfi bir dedikodu yayararak), “Yarın buraya humma hastalığından dermanı kesilmiş ve ondan çok ızdırap çekmiş bir kavim gelecek.” dediler ve (Müslümanları seyretmek için) Hicr'in arkasına oturdular. (Bu durumdan haberdar olan) Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), mehabetlerini müşriklere göstermeleri için, Müslümanlara tavafın ilk üç şavtında remel yapmalarını (kısa adımlarla canlı canlı yürümek), iki köşe arasında da adi yürüyüşle yürümelerini emretti. Bu hâli gören müşrikler, “Bunlar mı hummanın bitkin düşürdüğü insanlar? Bunlar falan ve falandan daha sağlamış!” dediler. İbn Abbas (radiyallahu anh) der ki: “Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabına bütün şavtlarda remel yapmalarını emretmekten alıkoyan şey, onlara duyduğu merhametti.”

UMRE'DE HANIMLARLA İLGİLİ BAZI KONULAR

“Hacı ve
umreyi
Allah için
tamamlayın”

(Bakara, 2/196)

Kadınlar, hac veya umre sırasında, erkeklerle aynı ibadetleri yaparlar. Ancak şu konulara dikkat ederler:

*Telbiyeyi yüksek sesle söylemezler.

*Tavafin ilk üç şavtında (dönüşünde), hızlı yürümezler (remel yapmazlar) ve aynı şekilde sa'yde iki direk arasında koşmazlar (hervele yapmazlar).

*İhramda, erkekler iki parça kumaşa sarınırken, kadınlar üzerlerindeki giysileri kullanırlar.

*İhramdan çıkmak için saçlarını kazıtmaz ve saçlarını çok kısaltmazlar. Uçlarından biraz keserler.

*Tavafta, sa'yde ve Hacer-i Esved'i istilâm sırasında kalabalığın içine karışmazlar.

*Namazlarını mümkün olduğu kadar erkeklerin az bulunduğu yerlerde kılarlar.

*Âdetli veya lohusa olan kadınlar, ihrama girerler ve ihrama girerken guslederler.

*Âdetli veya lohusa olan kadınlar, Kâbe'yi tavaf dışında, umrenin bütün gereklerini yaparlar.

*Âdetli veya lohusa olan kadınlar, bu durumları geçince yapılacak ibadetleri yapmaya devam ederler.

*Kadınlar bazı yan etkileri bulunduğu için adet geciktirici ilaçlar kullanmamaya gayret etmelidir. Ancak, temizleninceye kadar Mekke'de kalma imkânı bulamayanların kullanmasının sakıncası yoktur.

YENİ

CD VE KASET ÇIKTI...

Beyaz Süvercinler

Sadece Çocuklar İçin

KÜÇÜK KALPLERDEN,
GÜZEL SÖZLER
SICAK MELODİLER...

Tel: 0212 519 39 11

www.nilproduction.com

UMRENİN YAPILIŞI

U

Umre için yapılması şart olan işler sırasıyla şunlardır:

1. İhrama girmek.
2. Kâbe'yi tavaf etmek.
3. Safâ ve Merve arasında yedi kere gidip gelmek (sa'y yapmak).
4. Saçları tıraş ederek veya kısaltarak ihramdan çıkmak.

HAZIRLIK SAFHASI

GUSÛL ABDESTİ ALMAK

Umre yapmak isteyen kişi, ihrama girmeden önce gusûl abdesti almalıdır.

MÎKÂT BÖLGESİNE GELMEK

Mekke'ye ihramsız girilmez. Bundan dolayı umre yapmak için önce ihrama girilir. Kabe'nin çevresini kuşatan mekânlar yakından başlamak üzere "Harem", "Hill", "Âfâk" olmak üzere üç bölgeye ayrılmıştır. Hac ve umreye niyet edecek kimselerin bu bölgelere göre durumları değişiklik arz eder.

İhrama girme yerleri Mekke yakınlarındaki bazı bölgelerdir. Bunlara "mîkât mahalli" denir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından belirlenmiş olan bu yerlerde, umre yapacak kişi, ihram namazını kılar ve umreye niyet eder. Erkeklerin, bu bölgeden itibaren ihrama sarınmaları gerekir.

"Hac ile umre, körüğün demirdeki pislikleri temizlemesi gibi, günahı ve fakirliği giderir."

(Tirmizî, hac 2)

Mîkâтта veya mîkât mahallinden önce tırnaklar kesilir, yıkanılır. Vücut temizlendikten sonra ihram kıyafeti giyilir. Kadınlar aybaşı veya lohusa olsalar dahi ihrama girerler.

Mîkâttan itibaren telbiye getirilmeye başlanır.

MÎKAT BÖLGELERİ

I. Harem Bölgesi

Mekke ile çevresinde; bitkileri kesilmemek, yeşilline dokunulmamak ve av hayvanlarına zarar vermemek, canlılarına ilişilmemek üzere sınırları Hz. Cebrail'in göstermesi ile Hz. İbrahim tarafından belirlenmiş, daha sonra Peygamber Efendimiz tarafından yenilenmiş olan emniyet ve güvenin hâkim olduğu bölgedir.

Mekke ahalisi hac için Harem sınırları içinde; umre için bu sınırların dışına yani Hill bölgesine en yakın olan Ten'im veya Arafat'a çıkarak ihrama girerler.

II. Hill Bölgesi

Harem bölgesi ile Mikat mahalleri arasındaki bölgedir. Bu bölgede yaşayanlar harem bölgesi sınırları dışından, buldukları yerden ihrama girerler.

III. Afak Bölgesi

Harem ile Hill bölgelerinin dışındaki yerlere Afak denilir. Afak bölgesinden Mekke veya Harem bölgesine geleceklerin ihramsız geçmemeleri gereken beş nokta Peygamber Efendimiz (aleyhissalatu ves-selâm) tarafından tespit edilmiştir. Afak Bölgesinde ikamet edenlere "afâki" tabir edilir.

Bu Beş Nokta Şunlardır:

Zülhuleyfe: Mekke veya Harem'e Medine yönünden gelenlerin mikatı olup, Medine'ye yaklaşık 10 km., Mekke'ye ise 450 km. mesafededir. Mekke'ye en uzak mikat bu mikattır. Peygamber Efendimiz veda haccı yapmaya niyet ettiklerinde bu mikatta ihrama girmişlerdir.

Cuhfe (Rabiğ): Mısır ve Suriye istikametinden gelen ziyaretçilerin mikatıdır. Mekke'ye yaklaşık 187 km. mesafededir.

Zatürk: Irak yönünden gelenlerin mikatı olup 94 km. uzaklıktadır.

Yelemlem: Yemen ve Hindistan tarafından gelenlerin mikatı olup, Mekke'ye 54 km. mesafesi ile en yakın mikat olma unvanını taşımaktadır.

Karnü'l-Menazil: Necid ve Kuveyt istikametinden gelenlerin mikatıdır. Mekke'ye uzaklığı 96 km. dir.

Hava yoluyla Cidde'ye gelenlerin ise, geldikleri yöndeki mikat hizasını geçmeden uçakta ihrama girmeleri gerekir. Ancak uçakta ihrama girmeleri zor olacağından, hava limanında ihrama girmeleri daha doğru bir uygulama olsa gerektir.

1. İHRAMA GİRMEK

İhram namazı kılmak, niyet etmek, telbiye getirmek ve erkeklerin ihram denilen iki parça kumaşa bürünmesiyle ihrama girilmiş olur.

a) İHRAM KIYAFETİ

*Erkekler, ihram adı verilen kıyafet ile hac veya umre ibadetlerini yerine getirmek zorundadırlar.

*İhramın rengi, beyaz olmalıdır. İhram dikişsiz olur, herhangi bir şey ile tutturulmaz. İhrama, ilik, düğme, çengelli iğne gibi şeyler ilave edilmez.

*İhramda iken başa bir şey giyilmez ve örtülmez. Erkeklerin üzerlerinde, ihramdan başka hiçbir giyecek bulunmaz. Erkekler ihramlı iken, ayakkabı da giymezler. Terlik giyebilirler. İhram; kuşak, kemer gibi bir şey ile de bağlanmaz. Ancak para muhafazası için, bele kemer bağlanabilir.

*Bu kıyafet, umre ibadeti bitene kadar sürer. Umrenin sa'yi (Safâ ile Merve arasında gidiş-geliş) tamamlandıktan sonra erkekler normal kıyafetlerine dönerler.

*İhrama sarınma, umre ibadeti için ihrama girilince gerekir. Nafile tavaf dediğimiz diğer tavaflarda, erkekler ihrama sarınmadan normal kıyafetleriyle tavaf yaparlar.

*Kadınlar için belli bir ihram kıyafeti yoktur. Örtülü olmaları yeterlidir.

b) İHRAM NAMAZI KILMAK

Mîkât bölgesinde, iki rekât ihram namazı kılınır. İlk rekâta Fatihâ'dan sonra Kâfirûn Sûresi, ikinci rekâta Fatihâ'dan sonra İhlas Sûresi okunur.

c) NİYET ETMEK

Umre niyeti şöyledir: "Allahümme innî urîdül'umrete feyessirhâ lî ve tekabbelhâ minnî." (Allah'ım senin rızan için umre yapmak istiyorum. Umre'yi bana kolaylaştır ve benden kabul eyle)

d) TELBİYE GETİRMEK

Niyet edildikten sonra, mîkât bölgesinden itibaren telbiye getirmeye başlanılır. Telbiye şudur: "Lebbeyk Allahümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk, inne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk lâ şerîke lek" (Buyur Allahım buyur. Buyur, senin ortağın yoktur, buyur. Hamd ve nimet senindir, mülk de senindir. Bütün bunlarda Senin ortağın yoktur.) Böylece ihrama girilmiş olur ve ihram yasakları başlar.

Telbiyeyi hemen niyetin arkasından söylemek gerekir. Telbiyeyi getirince ihrama girilmiş olur. Telbiyeyi getirmediğiçe yalnız niyet ile ihrama girilmiş olmaz. Niyet edip arkasından telbiye getirince kişi ihrama girmiş olur. Telbiye, ihramlı bulunduğu sürece ayakta, otururken, yürürken ve vasıtada söylenebilir. Telbiye ne aşırı derecede çok; ne de ihmal edilmiş derecede seyrek olmamalıdır.

Umrede, umre tavafına başlamakla telbiye son bulur; daha sonra yapılmaz.

2. TAVAF YAPMAK

Mekke'ye varıldığında Kâbe'ye gidilir. Hacer-i Esved'in yanından ya da Hacer-i Esved'in hizasından başlayarak Kâbe sol yana alınıp etrafında yedi kere dönülür, yani tavaf edilir.

a) TAVAF NAMAZI KILMAK

Kâbe'yi tavaf bitince, iki rekât tavaf namazı kılınır. İlk rekâta, Fatihâ'dan sonra Kâfirûn Sûresi, ikinci rekâta, Fatihâ'dan sonra İhlas Sûresi okunur.

b) ZEMZEM İÇMEK

Tavaf namazından sonra Kâbe'ye bakarak zemzem içilir.

3. SA'Y YAPMAK

*Önemli bir sebep yoksa sa'y, tavaftan hemen sonra ara verilmeden yapılmalıdır.

*Safâ tepesinde sa'y yapmaya niyet edilir.

*"İnne's-safâ ve'l-mervete min şeâirillâh femen hacce'l-beyte evi'temera felâ cünâha aleyhi en yettawefe bihimâ ve men tetavvea hayran feinnallâhe şâkirûn alîm" âyeti okunur.

*Kâbe'ye dönülerek kelime-i tevhid, tekbir, tehlil ve salâvat getirilir, dualar yapılır. Merve Tepesi'ne

Buna da bir şavt denir. Bu yedi kere yapılır ve sa'y Merve'de biter.

*Sa'y, normal bir yürüyüşle yapılır.

*Erkekler, iki yeşil direk arasında hızlı bir yürüyüşle (hervele) yürürler.

*Sa'y sırasında dua edilir, zikirler yapılır.

4. İHRAMDAN ÇIKMAK

Sa'yden sonra erkekler, saçlarını ya tamamen tıraş ederler ya da iyice kısaltırlar. Kadınlar da saçlarından az bir miktar keserler. Böylece ihramdan çıkmış olunur. Dolayısıyla umre tamamlanmış olur.

Erkeklerin saçlarının tamamını tıraş etmesi daha

nispetle buradaki duruş biraz daha uzundur.

*Safâ ve Merve'ye her varışta Kâbe'ye dönülerek tekbir, tehlil ve salâvat getirilip dualar yapılır.

*Bu dua ve zikirler üç defa tekrarlanır, çünkü Hz. Peygamber bu şekilde dua etmiştir.

*Merve'ye varıldığında da Kâbe'ye dönülür ve aynı şekilde dua edilir.

*Bu iki tepenin arasındaki sa'y mahallinde yedi defa gidilip gelinir. Sa'y, Safâ'dan Merve'ye dört gidiş ve Merve'den Safâ'ya üç geliş şeklindedir. Sa'y, Safâ'da başlar, Merve'de biter. Buna bir şavt denir. Sonra Merve'den başlar Safâ'da biter.

faziletlidir. Normal saç tıraşı olmaları da caizdir. Yalnız tıraş sırasında başın bir kısmından değil tamamından saç eksiltilir.

Kadınlar saçlarını birkaç santimetre kadar kesmek suretiyle kısaltırlar. Kadınların saçlarını kökünden kesmeleri mekruhtur.

*İhramlı, bu zikredilenleri yaptığı zaman umresi sona ermiş olur ve ihramlı iken kendisine haram olan her şey helâl olmuş olur.

*Saçları tıraş etmenin veya kısaltmanın yeri "Harem bölgesi"dir. Hac veya umre yapan kimse Harem bölgesi dışında tıraş olarak ihramdan çıkarsa ceza gerekir.

ZEMZEM

Zemzem, Allah'ın Hazreti Hacer ve oğlu Hazreti İsmail'e ihsan ettiği mübarek suyun adıdır. Hazreti İbrahim, Allah'tan aldığı vahiy ile eşi Hacer ve henüz süt emmekte olan oğlu İsmail'i Zemzem'in bugünkü yerine bırakıp gider. Henüz Kabe yapılmadığı ve Mekke şehri kurulmadığı için orada yaşayan birileri de yoktur. Çok geçmeden yanındaki suyu biten Hazreti Hacer, yavrusuna su bulabilmek için, annelik sevgisi ve şefkatiyle sağa sola koşuşturmaya başlar. Su temin edebilecek birilerini görebilir miyim? diye Safa ve Merve diye bilinen bu iki tepe arasında gidip gelir. İki tepe arasındaki vadiye indiği zaman çocuğunu göremediği için orayı koşarak geçer. Bu su arayışı, ilahî iradenin hemen Kabe'nin yanı başından Zemzem suyunu ikram etmesine kadar devam eder.

Zemzem, halen Kabe'nin 20 m. kadar doğusunda, Makam-ı İbrahim'e yakın bir yerde bulunan tavaf alanının altındaki kuyudan çıkmaktadır. 2003 yılında, tavaf alanını genişletmek amacıyla Zemzem kuyusuna iniş yeri kapatılmış, bunun yerine tavaf alanı etrafındaki Zemzem içme yerleri çoğaltılmıştır.

Çeşitli rivayetlerde zemzemin doyurucu ve şifa verici özelliklerinden söz edilmektedir. Medine'ye hicret ettikten sonra Hazreti Peygamberin Mekke'den Zemzem suyu getirttiği de nakledilmektedir.

“Zemzem ne niyetle içilirse o yararı sağlar”

(İbn Mace, Menasik,78)

ZEMZEM'İN İÇİLİŞİ

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Zemzem suyunu ayakta ve Kabe'ye bakarak içmiştir.

Zemzem içerken şu dua okunmalıdır: “Allah'ım! Senden faydalı ilim, helâl ve bol rızık, her türlü hastalık ve deritten şifa isterim.”

İbn Abbas Zemzem suyunun nasıl içilmesi gerektiğini, şöyle tarif etmiştir:

Evela kıbleye dönmeli.

Sonra Bismele çekmeli.

İçerken üç kere nefes almalı.

İçtikten sonra da “Elhamdülillah” demelidir.

Zemzemi doyuncaya kadar bol bol içmek sünnettir.

İHRAM YASAKLARI

“... hac esnasında ne cinsel yaklaşma, ne günah sayılan davranışlarda bulunma, ne de tartışma ve sürtüşme vardır.”

(Bakara, 2/197)

Günümüzde genellikle uçakla hacca veya umreye gidildiği için özellikle umrede, ihramlı bulunma süresi çok uzun değildir ve dolayısıyla yasaklar da çok uzun süre için geçerli değildir. İhrama girmiş kimsenin yapması yasak olan şeyler şunlardır:

- * Cinsî münasebette bulunmak ve cinsî münasebete götüren hareketlerde bulunmak.
- * Evlenmek, birini evlendirmek, aracılık yapmak.
- * Kavga etmek, itişip kakışmak, sövmek, kötü söz söylemek, kötü lâkap takmak, başkalarını alaya almak.

Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), bu konuyla ilgili olarak şöyle buyurmuştur: “İhramlı iken cinsî münasebette bulunmadan ve günah işlemeyen hacceden kimse, anasından doğduğu gibi günahsız döner.”(Buharî, Muhsar,9-10)

- * Erkeklerin herhangi bir kıyafet giymeleri, gömlek, pantolon, iç çamaşır giymeleri.
- * Erkeklerin ihramlı iken başlarını örtmeleri, takke giy-

meleri, sarık sarmaları, ayakkabı, mest giymeleri.

- * Tırnak kesmek.
- * Saç kesmek. İhramlı kimse kendi saçını kesmediği gibi başkalarının da saçını kesemez.
- * Tıraş olmak.
- * Yüzü örtmek.
- * Eldiven takmak.
- * Kadınlar da yüzünü örtmez, eldiven giymez.
- * Saçı, sakalı, bıyığı taramak.
- * Vücuttan tüy, kıl koparmak.
- * Koku sürünmek, kokulu sabun kullanmak. Elbisenin üzerine de koku sürülmemesi gerekir. Güzel kokulu yiyecekleri yemekten de kaçınmak gerekir. Kokusuz sabun bulma imkânı yoksa sabunsuz yıkanılır.
- * Saçı ve sakalı yağlamak.
- * Saçı, sakalı veya vücudun diğer azalarını kınalamak.
- * Erkeklerin ihramı boyanmamış olmalıdır.

* İhramlı iken avlanmak. Bundan ayrı olarak ihramlı veya ihramsız, erkek veya kadın her Müslümanın, Harem bölgesindeki hayvanları öldürmesi ya da öldürülmesine yardım etmesi, avlanması, avcıya yardım etmesi, avı satın alması haramdır. Ayrıca yabani avın yumurtasını kırmak ve tüyünü yolmak, ayağını kanadını kırmak, sütünü sağmak caiz değildir. İhramdan çıkınca Harem dışındaki bölgelerde avlanmak serbesttir.

* Harem bölgesinin ağacını, bitkisini kesmek, otunu koparmak. Harem bölgesinde kendiliğinden bitmiş ağaç ve bitkileri koparmak haramdır. Ceza olarak kıymetini vermek gerekir. İhramdan çıkmış olursa bile Harem bölgesindeki otlar ve ağaçlar koparılmaz. Ancak ihramdan çıktıktan sonra, insanlar tarafından ekilip dikilen veya insanların ekip diktiği cinsten olan ağaç ve bitkilerin, koparılmasında bir mahzur yoktur.

* Harem bölgesinde kaybolmuş malı almak da haramdır.

İHRAMLILYA YASAK OLMAYAN FİİL VE DAVRANIŞLAR NELERDİR?

- * Gölgelemek, şemsiye kullanmak,
- * İhram örtülerini değiştirmek
- * Yıkanmak, kokusuz sabun kullanmak
- * Dişleri fırçalamak, sürme çekmek
- * Diş çektirmek, kan aldırarak, iğne yaptırmak, yara üzerine sargı bezi sarmak.
- * Kırılan tırnağı ve zarar veren kılı koparmak
- * Silah taşımak, bilezik, yüzük ve kol saati takmak
- * Kemer takmak, omuzda çanta taşımak
- * Çiçek veya meyve koklamak
- * Güzel koku satan dükkânda bulunmak veya koku satın almak
- * Yüzü ve başı örtmeden yorgan ve battaniye gibi örtü ile örtünmek
- * Kollarını giymeden palto veya ceket gibi dikişli bir elbiseyi omuzlarına almak

UMREDEKİ İBADETLER ALLAH EMRETTİĞİ İÇİN YAPILIR

“Kim Allah’ın
sembollerine
saygı gösterirse,
şüphesiz ki bu,
kalplerin
takvasındandır.”

(Hac, 22/32)

İbadetler, Allah nasıl emretti ve elçisi nasıl gösterdi ise öyle yapılır. Çünkü ibadeti yapacak olan mü’mindir. İnanan ve Allah’a bağlanan bir Müslüman için ibadet bir yük değil, zevkle yerine getirmek istediği bir ihtiyaçtır. Mü’min bu ihtiyacını Allah ve Resûlû’nün sunduğu program dâhilinde yerine getirir. Dolayısıyla ibadetlerin şekli ve yapılışı konusunda aklen yapılacak açıklamalar, nihayet bir yorumdan öteye geçmez. Bu alanda akla gelebilecek pek çok sorunun cevabı şudur: “Hz. Peygamber ‘Ben nasıl namaz kılıyorsam, siz de öyle kılın!’ (Buhari, Edep, 27); ‘Haccın yapılışına ilişkin uygulama, fiil ve davranışlarını benden alın!’ (Nesâî, Menâsik 220) buyurmuştur ve onun için bu ibadetler böyle yapılmaktadır.”

Şu kadar var ki, ibadetlerin görünen yönlerinin yanısıra, çeşitli hikmetlerinin de varlığı inkâr edilemez. Dolayısıyla, onların şekillerinin ve yerine getiriliş biçimlerinin öğrenilmesi kadar, hikmetlerinin de anlaşılmasına çalışılması bir ihtiyaçtır. Özellikle de hac ve umre gibi bünyesinde pek çok sembolik anlamlı fiili bulunan ibadetlerin özünün ve ruhunun yakalanabilmesi açısından bu ayrı bir önem taşımaktadır. Zira hac ve umre, baştan sona sembollerle dolu bir ibadettir. Bir semboller haritasıdır âdeta. Tavaf, sa’y vb. hac ile ilgili fiil ve davranışların hepsi de sembolik anlamlar taşımaktadır. Dıştan bakıldığında sembolik davranışlar şeklinde gözüken umredeki her fiil ve davranışın bir anlamı ve mü’mini eğitici, bilinçlendirici bir yönü vardır. (Haccı Anlamak, DİB Yayınları)

MUKADDES BELDEDE NASIL VAKİT GEÇİRELİM

◆ Hacca veya umreye gidenlerin alışveriş yapmalarında bir sakınca yoktur. Ancak alışveriş, vaktin çoğunu almamalıdır. Oradaki vaktin neredeyse tamamı ibadetlere ve bu ibadetlerdeki hikmetleri düşünmeye ayrılmalıdır. Bunları engelleyecek her türlü şeyden kaçmak gerekir. Çünkü oraya alışveriş için gidilmemiştir.

Başkaları ne almış, ne yapıyorlar diyerek onları takip etmek yerine, Allah'ın verdiği bu imkândan azami ölçüde, nasıl daha çok faydalanırım, diye düşünmeli ve o yörengede hareket etmelidir. Daha dinç bir şekilde ibadet edebilmek için, çarşıda fazla dolaşıp bedeni yormamalıdır.

◆ Vaktin çoğu Mekke'de iken Mescid-i Haram'da, yani Kâbe'de; Medine'de iken Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) mescidinde geçirilmelidir. Çünkü günler sayılıdır. Bu kutsal mekânlardan, daha çok faydalanmaya çalışmalıdır.

◆ İbadet etmek için, Mescid-i Haram'ın daha tenha kısımları tercih edilmeli, elden geldiğince izdihamdan kaçmalıdır.

◆ Güç yettiği nispette bol bol tavaf yapılmalıdır.

◆ Mümkün olursa, bu mübarek yerlerde Allah rızası için oruç tutulmalıdır.

◆ Kur'ân okuyup mânâsını düşünmeye gayret etmeli, namazları cemaatle kılmaya çalışmalıdır. Farz namazdan ayrı olarak, nafil namaz kılmalıdır.

◆ Hatim indirecek kadar uzun süre kalınacaksa, hatim indirmeye gayret etmelidir.

◆ İhramlı iken sık sık telbiye getirmelidir. İhramdan çıktıktan sonra da tesbih ve çokça zikir yapılmalıdır.

◆ Bol bol dua etmelidir. Kabulünü kuvvetle ümit ederek, dualarda ısrar etmeli ve duaları tekrarlamalıdır. Duaların kabul edildiği yerler olan bu mübarek beldelerde fırsatı iyi değerlendirmek gerekir. Kâbe'yi inşa eden Hz. İbrahim ve İsmail Kâbe'nin yapımından sonra dua etmişlerdir. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) de umreye giden Hz. Ömer'den "Kardeşçik, dualarında beni de yâd etmeyi unutma." diyerek kendileri için dua etmesini istemiştir. Peygamberlerin bu davranışları, mübarek beldelerde çokça dua edilmesi gerektiğine delildir.

Dualar yalnız kendimiz için değil, İslâm için, Müslümanların izzeti, kuvveti için de olmalıdır. İslâm'a hizmet edebilmeyi Allah'tan istemek gerekir. Necip Fazıl Kısakürek'in hacda yaptığı şu dua, bu konuda güzel bir örnektir: "Ya Rabbi; bana ve bütün mümin kullarına İslâm uğrunda sıhhat, afiyet, hayat, hareket, nusret (yardım), muvaffakiyet, liyakât ve saadet bahşet." Orada Allah Teâlâ'dan herkese, özellikle dünyadaki diğer Müslümanlara karşı, hassas bir kalbe sahip olmayı istemeliyiz.

UMRE

KAÇ KERE YAPILIR?

İmkânı olanlar için hac ve umre ömürde bir defa yapılır. Fakat diğer ibadetler gibi daha fazla yapmak mümkündür. Nasıl nafîle namaz kılınıyor ve nafîle oruç tutuluyorsa hac ve umre de imkân bulanlar için tekrar yapılabilecek ibadetlerdir.

Sihhati yerinde olan ve maddî imkânı bulunan kimsenin beş yıl geçtiği halde Kâbe'yi ziyaret etmezse sevaplardan mahrum kalacağına dair hadis, umrenin tekrarlanması gerektiğinin delilidir.

Aynı şekilde Resûlullah Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) dört defa umre yapmış olması umrenin birden fazla yapılabileceğine delil olmuştur. Nitekim sahabeler içinde de birden fazla hac ve umre yapanlar vardır. Buna göre hac veya umre bir kereden fazla yapılabilmektedir.

UMRENİN ZAMANI

Umre, senenin her vaktinde yapılabilir. Ancak Kurban Bayramı'ndan önceki Arefe günü ve Kurban Bayramı günleri umre yapılmaz. Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Ramazan ayında yapılan umrenin, sevabının daha çok olduğunu bildirmiş ve "Ramazan ayında yapılan umre, tam bir hac sayılır, yahut da benimle birlikte yapılmış bir haccin yerini tutar." (Müslim, hac 222) buyurmuştur.

Bilindiği gibi Ramazan ayında her ibadetin değeri artar. Umre, Ramazan ayında yapılacak olursa, daha büyük bir kıymet kazanır. Hadis aynı zamanda, hem Ramazanda yapılan umrenin kıymetini bildirmekte, hem de Resûlullah Efendimiz'le (sallallahu aleyhi ve sellem) birlikte yapılan bir hac gibi değerli olduğunu haber vermektedir. Ancak bu umrenin değerinin, "kazanılacak sevap bakımından" olduğu bilinmelidir. Çünkü umre, her bakımdan tam bir hac demek değildir. Yani umre yapan kişi hacı olmuş sayılmaz.

"Ramazan
ayında yapılan
umre tam bir
hac sayılır..."

(Müslim, hac 222)

MEDİNE'NİN GÜLÜ

Andım yine Seni her şey yâdımdan silindi,
Hayâlin gönlümün tepelerinde gezindi;
Bu bir serâp olsa da hafakanlarım dindi..
Andım yine Seni her şey yâdımdan silindi.

Keşke hep aşkınla oturup aşkınla kalksam,
Rûhlar gibi yükselip de ufkunda dolaşsam;
Bir yolunu bulup gönlünden içeri aksam..
Keşke hep aşkınla oturup aşkınla kalksam.

Anlasam, vuslata ne zaman ferman gelecek?
Hicranla yanan gönlüm durmadan inleyecek;
İnleyip en taze hislerle hep bekleyecek..
Anlasam, vuslata ne zaman ferman gelecek?

Kalbim bir güvercin gibi titrerken adından,
Ne olur Sana ulaşmam için kanadından;
Bana bir tüy ver, pervaz edeyim hep ardından..
Kalbim bir güvercin gibi titrerken adından.

Ey kupkuru çölleri Cennet'e çeviren Gül;
Gel o bayıltan renklerinle gönlüme dökül!
Vaktidir, ağlayan gözlerimin içine gül!
Ey kupkuru çölleri Cennet'e çeviren Gül!

Mecnûn gibi arkanda koşan kulun olayım,
Bir kor saç içime ocaklar gibi yanayım;
Sensiz geçen bu acı rüyâdan kurtulayım..
Mecnûn gibi arkanda koşan kulun olayım..

Aklım uzakta kaldığı günleri saymakta,
Rûhuma sisli-dumanlı bir kasvet yaymakta;
Göster çehreni ki, güneş gurûba kaymakta..
Aklım uzakta kaldığı günleri saymakta...

Son demde hiç olmazsa gurûbum tulû olsun,
Gönlüm ufkunun en taze renkleriyle dolsun;
Her yanda tamburlar çalınsın; neyler duyulsun..
Ne olur, hiç olmazsa gurûbum tulû olsun..!

